

Studiegids 2006-2007

Bachelor/Master

Criminologie

**Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Universiteit Leiden**

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
Leeswijzer	4
Jaarkalender 2006/2007	5
1 De studie criminologie	7
1.1 Onderwijsmissie	7
1.2 Studielast en niveau	7
1.3 Onderwijsvormen	8
1.4 Toetsvormen.....	9
1.5 Kwaliteitszorg	9
1.6 Deeltijdopleiding	10
1.7 Studeren in het buitenland en stages.....	10
2 Studieprogramma bacheloropleiding criminologie	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Instapeisen per vak	11
2.3 Schema bacheloropleiding criminologie.....	11
2.4 Na de bacheloropleiding.....	13
2.5 Keuzevakken	13
2.6 Extra uitdagingen voor veelbelovende studenten	14
3 Studieprogramma masteropleiding criminologie	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Schema masteropleiding criminologie	15
3.3 Afstuderen masteropleiding.....	16
3.4 Beroepsperspectieven.....	16
4 Praktische informatie over de studie	18
4.1 Inschrijving, collegegelden, vrijstellingen, e.a.	18
4.2 Aanmelding voor onderwijs	20
4.3 Tentamens (aanmelding, uitslagen).....	21
4.4 Studiebegeleiding (Leids studiesysteem, BSA)	22
5 Rechten en plichten van studenten	23
5.1 Studentenstatuut	23
5.2 Studentvertegenwoordiging in facultaire organen.....	23
5.3 Leids Studiesysteem met bindend studieadvies	23
5.4 Onderwijs en examenregelingen (OER's).....	24
5.5 Examencommissies	24
5.6 Beroep tegen de examens	24
5.7 Privacyreglement.....	26
5.8 Reglement studenten en examenadministratie.....	26
5.9 Klachtenreglement	28
6 Studentenvoorzieningen	29
6.1 Onderwijs Informatie Centrum	29
6.2 Onderwijsmaterialen.....	29
6.3 Studieadviseurs	29
6.4 ICT-voorzieningen	30
6.5 Juridische bibliotheek	31
6.6 Expertisecentrum ICS (Plexus, decanen, psychologen etc.).....	31
7 Overige informatiebronnen	34

Voorwoord

In deze studiegids vindt u algemene informatie over het onderwijs, de studentenvoorzieningen en de rechten en verplichtingen van studenten en organisatorische zaken aan de Leidse Faculteit der Rechtsgeleerdheid in het studiejaar 2006/2007.

Daarnaast bevat deze studiegids specifieke informatie over de opbouw en inhoud van de bachelor- en masteropleiding criminologie.

Het ligt voor de hand de studiegids te gebruiken als praktische bron van informatie en ik ben er zeker van dat u in dat opzicht op vele van uw vragen antwoord zult krijgen.

Indien u uw bachelor- en masteropleiding criminologie heeft afgerond, hebt u zich volgens de standaard norm van de faculteit ontwikkeld tot een professional met een academische houding, geschoold in de professionele juridische en sociaal-wetenschappelijke vaardigheden en die ook nog internationaal georiënteerd is. Iemand dus die voldoende bagage heeft meegekregen om zich in de criminologische praktijk staande te houden.

U kunt ook nog anders tegen de studiegids aankijken en ontdekken wat er aan mogelijkheden bestaan om kennis op te doen en u te verdiepen in onderdelen van de criminologie, waarvan u het bestaan voordien niet vermoedde.

U zult dan zien hoeveel wetenschappelijk talent aan de faculteit verbonden is en dat al dat talent voor u ter beschikking staat.

Ook al hebt u zich voorgenomen na uw afstuderen de praktijk in te gaan, de kans om als onderzoeksassistent, als student-assistent of wel als promovendus in aanraking te komen met wetenschappelijk onderzoek mag u zich eigenlijk niet laten ontnemen.

De faculteit biedt actieve en gemotiveerde studenten de kans om privatissima of honours classes te volgen of om een tijdje in het buitenland te studeren.

De Leidse juridische faculteit met de bibliotheek als centrale schatkamer van juridische en criminologische kennis en met de moderne onderwijsruimten die van alle hulpmiddelen zijn voorzien, maakt het tot een voorrecht om in Leiden aan de juridische faculteit te mogen studeren.

Namens het bestuur van de faculteit wens ik u veel succes in het komende studiejaar.

Prof. mr. C.J.J.M. Stolker
Decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Leeswijzer

Studiegids

Deze studiegids bevat onderwijsinhoudelijke informatie, afgestemd op de bachelor/masterstructuur. Het gaat daarbij onder meer om praktische studieinformatie zoals aanmelden voor onderwijs en tentamens, de opbouw van de studieprogramma's van de bachelor/masteropleiding criminologie, overzichten van studentenvoorzieningen. Daarnaast bevat de studiegids (verwijzingen naar) officiële regelingen, zoals het studentenstatuut en de Onderwijs- en Examenregelingen.

Bijlagen bij de studiegids

Onderwijs- en Examenregelingen (OER's) en Overgangsregeling

De OER's zijn belangrijke documenten waarin u de officiële studieprogramma's en bijbehorende regelingen kunt terugvinden. De OER's zijn te downloaden via de facultaire website: www.law.leidenuniv.nl/studenten > regelingen.

Toegankelijkheid

Alle informatie is ook te raadplegen via het internet:

- facultaire website, www.law.leidenuniv.nl/studenten algemene informatie en roosters
- elektronische studiegids, www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten vakbeschrijvingen
- digitale leeromgeving Blackboard, <http://weblog.leidenuniv.nl/fdr/onderwijsnieuws/> inhoudelijke informatie per vak.

Zowel de studiegids als de genoemde bijlagen zijn (tegen kostprijs) verkrijgbaar bij de afdeling Onderwijsmaterialen

In het geval van eventuele verschillen tussen de papieren gids en de websites, kunt u ervan uitgaan dat op de website de actuele stand van zaken is weergegeven.

Meer informatie?

Deze studiegids is vooral bedoeld voor diegenen die al studeren aan de rechtenfaculteit in Leiden. Wie overweegt om criminologie te gaan studeren kan contact opnemen met de Studielijn van de Universiteit Leiden, tel. 071 527 1111. Daar kun je een brochure aanvragen en informatie krijgen over Open Dagen en andere studievoorlichtingsactiviteiten en over de inschrijvingsprocedure. De Universiteit Leiden is ook te vinden op Internet: www.leidenuniv.nl. De website van de Studielijn is te vinden op www.studereninleiden.nl, de website van de rechtenfaculteit is www.law.leidenuniv.nl.

Jaarkalender 2006-2007

2006

SEPTEMBER

- 4 Opening Academisch jaar
- 5 Introductiebijeenkomst eerstejaars studenten
- 6 Buluitreiking propedeuse/opening facultair jaar
- 22 Alumnidag/JPAO-dag
- 25 Vergadering Faculteitsraad
- 26 Afstuderen (criminologie)
- 27 Afstuderen (notarieel recht)
- 28 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 29 Afstuderen (fiscaal recht)

OKTOBER

- 2 Verplichte ADV-dag: faculteit gehele dag gesloten
- 3 Leidens Ontzet: faculteit gehele dag gesloten
- 23 Tentamenperiode (t/m 27 oktober)
- 25 Afstuderen (notarieel recht)
- 26 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 27 Afstuderen (fiscaal recht)
- 30 Vergadering Faculteitsraad
- 31 Afstuderen (criminologie)

NOVEMBER

- 24 Afstuderen (fiscaal recht)
- 25 Open Dag voor aanstaande studenten
- 27 Vergadering Faculteitsraad
- 28 Afstuderen (criminologie)
- 29 Afstuderen (notarieel recht)
- 30 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *

DECEMBER

- 5 Sinterklaas: faculteit gesloten vanaf 16.00 uur
- 14 Alumnidiner
- 18 Vergadering Faculteitsraad
- 18 Tentamenperiode (t/m 22 december)
- 19 Afstuderen (criminologie)
- 20 Afstuderen (notarieel recht)
- 21 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 22 Afstuderen (fiscaal recht)
- 25 Kerstreces t/m 1 januari 2006 (faculteit gehele week gesloten)

2007

JANUARI

- 1 Nieuwjaarsdag; faculteit gehele dag gesloten
- 2 Tentamenperiode 1^e semester (t/m 2 februari)
- 8 Meijerslezing en nieuwjaarsreceptie
- 25 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 26 Afstuderen (fiscaal recht)
- 29 Vergadering Faculteitsraad
- 30 Afstuderen (criminologie)
- 31 Afstuderen (notarieel recht)
- 31 Deadline uitschrijven zonder bindend studieadvies

FEBRUARI

- 8 Dies Natalis-viering (faculteit regulier geopend)
- 16 en 17 Masterbeurs, Jaarbeurs Utrecht
- 22 Voorlichting keuze bacheloropleiding voor propedeusestudenten
- 22 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *

- 23 Afstuderen (fiscaal recht)
- 26 Vergadering Faculteitsraad
- 27 Afstuderen (criminologie)
- 28 Afstuderen (notarieel recht)

MAART

- 26 Tentamenperiode (t/m 30 maart)
- 26 Vergadering Faculteitsraad
- 27 Afstuderen (criminologie)
- 28 Afstuderen (notarieel recht)
- 29 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 30 Afstuderen (fiscaal recht)

APRIL

- 6 Goede vrijdag (faculteit gehele dag gesloten)
- 8 en 9 Pasen (faculteit gehele dag gesloten)
- 21 Open Dag voor aanstaande studenten
- 23 Vergadering Faculteitsraad
- 24 Afstuderen (criminologie)
- 25 Afstuderen (notarieel recht)
- 26 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 27 Afstuderen (fiscaal recht)
- 30 Koninginnedag (faculteit gehele dag gesloten)

MEI

- 5 Bevrijdingsdag (faculteit gehele dag gesloten)
- 17 en 18 Hemelvaart en ADV-dag (faculteit gehele dag gesloten)
- 21 Vergadering Faculteitsraad
- 25 Afstuderen (fiscaal recht)
- 27 en 28 Pinksteren (faculteit gehele dag gesloten)
- 29 Tentamenperiode 2e semester (t/m 29 juni)
- 29 Afstuderen (criminologie)
- 30 Afstuderen (notarieel recht)
- 31 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *

JUNI

- 25 Vergadering Faculteitsraad
- 26 Afstuderen (criminologie)
- 27 Afstuderen (notarieel recht)
- 28 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 29 Afstuderen (fiscaal recht)

JULI

-

AUGUSTUS

- 13 Hertentamenperiode (t/m 24 augustus)
- 13 t/m EL CID-week
- 17
- 27 Vergadering Faculteitsraad
- 28 Afstuderen (criminologie)
- 29 Afstuderen (notarieel recht)
- 30 Afstuderen (rechtsgeleerdheid) *
- 31 Afstuderen (fiscaal recht)

* Deze afstudeerdata zijn inclusief de oude doctoraalopleidingen Nederlands recht, IntJur, JBW, JPW.

N.B. De sluitingsdatum voor inlevering van bescheiden voor een bepaalde afstudeersessie blijft onverkort op twee weken voor de afstudeersessie van die maand gehandhaafd.

N.B. 2 De activiteitenkalender is een afgeleide van elders in de studiegids opgenomen data. Aan hiervoor gemelde data kunnen geen rechten worden ontleend.

---

1. De studie Criminologie

1.1 Onderwijsmissie

De Leidse opleiding criminologie is gericht op het verwerven van een academische houding bij de bestudering van criminologische vraagstukken en op het aanleren van professionele criminologische vaardigheden. In de masteropleiding wordt getracht studenten mee te voeren naar de frontlinie van het criminologisch onderzoek. Naast de onderwijsmissie en de doelen van de opleiding bestaan er zogenoemde eindtemen, deze zijn afgeleid van de doelen en vormen een operationalisering en concretisering hiervan (deze zijn opgenomen in de Onderwijs- en examenregelingen, zie § 5.4 in deze studiegids)

Academische houding

De Leidse criminologieopleiding richt zich op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden alsmede een daarbij behorende attitude op academisch niveau. De opleiding stelt zich daartoe tot doel studenten uit te dagen om zelfstandig te reflecteren op onderzoeksresultaten op het terrein van de criminologie, zowel wat betreft criminaliteit als wat betreft de aanpak daarvan. Dit is van belang voor alle studenten, zowel voor diegenen die terecht zullen komen in functies in het wetenschappelijk onderzoek als voor hen die werkzaam zullen zijn in de praktijk.

Onder een academische houding wordt verstaan dat studenten worden geacht in het verloop van hun studie zelf actief deel te nemen aan de verdere kennisontwikkeling op het terrein van de criminologie. De academische houding veronderstelt van de student een groeiende intellectuele zelfstandigheid, een actieve en kritische leerinstelling en het vermogen tot integratie van wetenschappelijke kennis afkomstig uit verschillende disciplines. Daarnaast behoort het bij de academische houding dat studenten zich oriënteren op verschillende benaderingswijzen en inzichten en daarover een eigen wetenschappelijk onderbouwd oordeel kunnen vormen. Gezien de aard van het vak en de ontwikkelingen daarin is een brede maatschappelijke oriëntatie die niet ophoudt bij de landsgrenzen onontbeerlijk. De opleiding voorziet daartoe in een grondige en actuele kennismaking met de stand van zaken in het vakgebied in brede zin, die voortdurend is gerelateerd aan de stand van het onderzoek van de staf van criminologie en van vakgenoten in binnen- en buitenland.

De Leidse criminologieopleiding richt zich op het verwerven van wetenschappelijke criminologische kennis. Dit betreft kennis omtrent het object van de criminologie, het beschrijven en verklaren van dit object en de wetenschappelijke methoden en technieken die daarbij dienen te worden gehanteerd. Ten aanzien van het object beoogt de opleiding kennis uit verschillende wetenschapsgebieden te integreren. Daarmee voorziet de opleiding ook in het verwerven van basiskennis van deze verschillende vakgebieden. De opleiding criminologie heeft dus een sterk interdisciplinair karakter. Het object van de criminologie is criminaliteit en de maatschappelijke reacties daarop. Ten aanzien van dit object worden enkele belangrijke vragen gesteld die de student in de opleiding leert te beantwoorden. Daarbij moeten zowel empirische als normatieve aspecten worden meegewogen.

Juridische en sociaal-wetenschappelijke vaardigheden

Criminologie is een wetenschappelijke opleiding die zich niet richt op een bepaalde beroepspraktijk. Toch voorziet de opleiding in het aanleren van de belangrijkste vaardigheden uit de verschillende wetenschappelijke moederdisciplines, zoals juridische vaardigheden en de vaardigheden van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Het activerende karakter van het onderwijs verlangt de herhaalde oefening van verschillende vaardigheden, zoals het vinden van literatuur en andere bronnen van informatie, het zelfstandig doen van criminologisch onderzoek, het mondeling presenteren en het schriftelijk rapporteren.

Studenten zullen na afronding van de opleiding in twee typen beroepen terecht komen: beleid en onderzoek. De opleiding voorziet in vaardigheden voor beide werkterreinen. Voor een functie op het terrein van het veiligheids- of criminaliteitsbeleid acht de Leidse criminologie opleiding de volgende vaardigheden van belang: een kritische reflectie op de fundering van dat beleid, de vaardigheid onderzoeksbevindingen in beleid te vertalen, de kwaliteit empirische en normatieve aspecten rond beleid te onderscheiden en het kunnen vaststellen van de effecten van beleid. Met het oog op commerciële of universitaire onderzoeksfuncties besteedt de Leidse criminologieopleiding veel aandacht aan methoden en technieken van sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Leidse criminologen krijgen voldoende methodologische bagage om zelfstandig kwantitatief en kwalitatief criminologisch onderzoek uit te voeren.

1.2 Studielast en niveau

Studielast

De omvang van een studieprogramma en de studielast van afzonderlijke vakken wordt uitgedrukt in studiepunten. Eén studiejaar omvat – overeenkomstig het European Credit Transfer System – 60 studiepunten.

De studielast van de programma's in de bachelor/masterstructuur is als volgt:

- de propedeuse (1e studiejaar bacheloropleiding) heeft een studielast van 60 studiepunten;
- een driejarige bacheloropleiding heeft een studielast van in totaal 180 studiepunten;
- een eenjarige masteropleiding heeft een studielast van 60 studiepunten.

Eén studiepunt is gelijk aan 28 uur studie; dit omvat zowel het volgen van onderwijs als zelfstudie. Eén studiejaar van 60 studiepunten komt overeen met circa 1680 studie-uren. Dit alles is vanzelfsprekend gebaseerd op gemiddelden. Individuele studenten zullen in de praktijk soms wat meer, soms wat minder studie-uren nodig hebben.

Er zijn normen ontwikkeld voor het bepalen van de studielast van een vak: er wordt gekeken hoeveel inspanning (uitgedrukt in aantal pagina's verplichte literatuur) een student geacht wordt te leveren voor 1 studiepunt. Hierbij wordt rekening gehouden met de tijd die nodig is voor het volgen en voorbereiden van het onderwijs en het maken van opdrachten. Ook wordt er onderscheid gemaakt naar soorten literatuur – makkelijk of minder makkelijk leesbaar – en de taal waarin deze is geschreven, en of de inhoud tot in detail moet worden beheerst of alleen in grote lijnen. De normen zijn gepubliceerd op de facultaire website. In de vakbeschrijving van elk vak staat vermeld welke studielast het vak heeft.

Niveau van vakken

Naast de studielast is in iedere vakbeschrijving ook het niveau van het vak aangegeven, aan de hand van een abstracte categorisering. Hierbij worden zes categorieën (100 t/m 600) onderscheiden.

Niveaus in de bachelorfase

In de bachelorfase komen de niveaus 100 tot en met 400 voor:

Niveau 100: inleidende cursus, voortbouwend op het niveau van het eindexamen VWO. Kenmerken: onderwijs gebaseerd op stof in handboek of syllabus, didactisch gestructureerd, met oefenstof en proeftentamens; begeleide werkgroepen; accenten in studiestof en voorbeelden in colleges.

Niveau 200: cursus met inleidend karakter, geen specifieke voorkennis maar wel ervaring met zelfstandig studeren. Kenmerken: leerboeken of ander onderwijsmateriaal van min of meer inleidend karakter; colleges bijv. in de vorm van *capita selecta*, zelfstandige bestudering van de stof wordt voorondersteld.

Niveau 300: cursus voor gevorderden (ingangseis niveau 100 of 200). Kenmerken: leerboeken die niet speciaal voor onderwijs hoeven te zijn geschreven; zelfstandige bestudering van de tentamenstof; bij tentamens zelfstandige toepassing van de leerstof op nieuwe problemen.

Niveau 400: gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 200 of 300). Kenmerken: naast een tekstboek gebruik van vakliteratuur (wetenschappelijke artikelen); toetsing (mede) d.m.v. een klein onderzoek, een referaat, of een schriftelijk werkstuk. Cursussen op dit niveau kunnen in zekere mate ook deel uitmaken van het curriculum van de masteropleiding.

In het eerste jaar van de bacheloropleidingen hebben de vakken een niveau van 100 of 200, in het tweede jaar een niveau van 200 of 300 en in het derde jaar van 300 of 400.

Niveaus in de masterfase

In de masterfase komen de niveaus 400 tot en met 600 voor:

Niveau 400: gespecialiseerde cursus (zie onder bachelor)

Niveau 500: wetenschappelijk georiënteerde cursus (toegangseis: de student is toegelaten tot een masterprogramma; voorbereidende cursus op niveau 300 of 400 is gevolgd). Kenmerken: bestudering van wetenschappelijk geavanceerde vakliteratuur, bedoeld voor onderzoekers; toetsing gericht op probleemoplossing d.m.v. een referaat en/of werkstuk of eigen onderzoek, met zelfstandige kritische verwerking van het materiaal.

Niveau 600: zeer gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 400 of 500). Kenmerken: actuele wetenschappelijke artikelen; laatste vorderingen van het wetenschappelijk denken; zelfstandige bijdrage (scriptie-onderzoek) waarin een nog niet opgelost probleem wordt behandeld, met mondelinge presentatie.

1.3 Onderwijsvormen

Hoorcolleges en werkgroepen

Gemiddeld volgt een student zo'n acht tot twaalf uur per week onderwijs. Bij de meeste vakken bestaat het onderwijs uit een combinatie van hoorcolleges met werkgroepen.

In de *hoorcolleges* wordt de stof in hoofdlijnen behandeld. 'Gezichtsbepalende' docenten geven hierbij hun visie op de criminologie.

Tijdens de *werkgroepen* vindt verdere verdieping plaats. Daar worden ook op allerlei manieren de mondelinge en schriftelijke vaardigheden getraind. Er wordt gediscussieerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van opdrachten

die de studenten individueel of in groepjes hebben voorbereid. Bij veel vakken maken de studenten essay- en onderzoeksopdrachten die door de docent worden nagekeken en meetellen voor het eindcijfer.

Zelfstudie

Naast de hoorcolleges en werkgroepen is er in de opleiding een belangrijke plaats ingeruimd voor *zelfstudie*. Jaarlijks besteedt iedere student naar schatting ongeveer 1200 uur aan zelfstudie. Dit is natuurlijk een gemiddelde: sommige studenten zullen hier minder tijd voor nodig hebben, terwijl anderen juist meer tijd aan zelfstudie zullen besteden. Zelfstudie houdt veel meer in dan alleen maar het leren van de tentamenstof: hierbij hoort ook het maken van opdrachten (al dan niet in groepsverband), het schrijven van papers of essays, het voorbereiden van referaten, het zoeken van relevante teksten op internet, enz.

Digitale leeromgeving

Als hulpmiddel bij het onderwijs wordt gebruikgemaakt van de digitale leeromgeving Blackboard, die toegankelijk is via het internet:

<http://weblog.leidenuniv.nl/fdr/onderwijsnieuws>.

De informatie op Blackboard kan vanaf iedere werkplek (zowel thuis als op de universiteit) worden benaderd; een pc met internetaansluiting is voldoende. Voor meer informatie zie § 6.4 van deze gids.

1.4 Toetsvormen

De meeste vakken worden afgerond met een schriftelijk tentamen. Dit bestaat meestal uit open vragen of essay-vragen, maar soms ook uit meerkeuze-vragen ('multiple choice') of een combinatie van beide. Bij het juridische vak het eerste semester van de propedeuse, Encyclopedie van de Rechtswetenschap, en het tweedejaarsvak inleiding Staats- en bestuursrecht, is er ook al een toets halverwege het semester die een deel van het cijfer bepaalt. Verder wordt bij sommige vakken (een deel van) het cijfer bepaald door schriftelijk werk (opdrachten, essays, papers), dat in de loop of aan het eind van de onderwijsperiode wordt ingeleverd, en/of door een referaat.

Bij een aantal vakken (meest vakken die gevolgd worden door een klein aantal studenten in de latere fasen van de studie) worden de tentamens mondeling afgenomen. Ook individuele herkansingen vinden vaak plaats in de vorm van mondelinge tentamens (zie voor de voorwaarden waaronder een student recht heeft op een individuele herkansing de Onderwijs- en Examenregeling, gepubliceerd op de facultaire website www.law.leidenuniv.nl).

De bacheloropleiding wordt afgerond met een eindwerkstuk gebaseerd op empirisch onderzoek en de masteropleiding met een grote scriptie (bij voorkeur gecombineerd met een stage).

Voor alle vakken geldt dat niet alleen de verplichte literatuur tot de tentamenstof behoort, maar ook hetgeen in het werkboek staat alsmede hetgeen behandeld is tijdens hoorcollege, werkgroep en tijdens eventuele andere onderwijsvormen.

De schriftelijke tentamens vinden in principe niet plaats in onderwijsperiodes. Aan het eind van semester is er een tentamenperiode waarin eerst de tentamens plaatsvinden van de vakken die dat semester zijn gegeven en daarna de herkansingen van de vakken uit het semester of blok daarvoor; de herkansingen van de tentamens uit het tweede blok van het tweede semester vinden plaats in augustus. Halverwege het semester is er een onderwijsvrije week waarin het tentamen wordt afgenomen van kleine vakken waarvan het onderwijs alleen de eerste helft van het semester in beslag neemt.

1.5 Kwaliteitszorg

De faculteit streeft voortdurend naar verbetering en vernieuwing van het onderwijs. Het oordeel van studenten over het onderwijs vormt daarbij een belangrijk richtsnoer. De mening van studenten wordt daarom regelmatig gepeild via onder andere het instrument van onderwijsbeoordelingen per vak en docent. De resultaten van de onderwijsbeoordelingen worden besproken door de opleidingscommissie, die voor de helft uit studenten bestaat. De opleidingscommissie brengt hierover advies uit aan het onderwijsbestuur, dat besluit of het nodig is actie te ondernemen naar aanleiding van de evaluatieresultaten en, zo ja, welke. Sinds vorig studiejaar is de systematiek van die evaluaties vernieuwd. Een uitgebreidere beschrijving van het kwaliteitszorgsysteem staat in de digitale studiegids, www.law.leidenuniv.nl/onderwijs.

1.6 Deeltijdopleiding criminologie

De opleiding criminologie verzorgt geen avondonderwijs. Studenten die de opleiding in deeltijd willen volgen kunnen dit in principe doen door steeds een deel van het dagonderwijs te volgen en zo het studieprogramma over meer jaren te spreiden. Houd er rekening mee dat dit flexibiliteit vereist, omdat het onderwijs per onderwijsperiode op verschillende dagen ingeroosterd kan zijn.

Het samenstellen van een individueel studieprogramma in deeltijd geschiedt altijd en alleen in overleg met de studieadviseurs.

De studieadviseurs hebben speciaal voor avondstudenten een avondspreekuur: dinsdagavond vanaf 17.00 uur. De studenten kunnen hiervoor een afspraak maken bij het Onderwijs Informatiecentrum.

Voor het volledige programma zie: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten

Meer informatie over studeren in deeltijd is te vinden op de website www.andersstuderen.nl

1.7 Studeren in het buitenland en stage

Leidse studenten kunnen in veel landen een gedeelte van hun studie doorbrengen, dankzij de vele uitwisselingsprogramma's van de Universiteit Leiden met buitenlandse universiteiten, zowel binnen als buiten Europa.

Aangezien een verblijf in het buitenland de nodige voorbereiding vraagt, raden we je aan om je tijdig te oriënteren op de mogelijkheden. Het is verstandig hiermee zeker zo'n acht maanden tot een jaar van te voren te beginnen.

Studie en stage in het Buitenland

Tijdens je studie een periode in het buitenland studeren is dé kans om je horizon te verbreden. Het beste kun je gebruik maken van een van de vele uitwisselingsovereenkomsten die Leiden met universiteiten over de hele wereld heeft gesloten. Een van de voordelen hiervan is dat de universiteit de aanmelding voor je regelt. Bovendien zijn er diverse financiële tegemoetkomingen. Als uitwisselingsstudent krijg je n.l. vrijstelling van het buitenlandse collegegeld en een éénmalige gift ter ondersteuning van je buitenland verblijf. Wel is het verstandig bijtijds met de voorbereidingen te beginnen. Naast uitwisselingsprogramma's zijn er ook nog andere mogelijkheden. Misschien wil je wel stage lopen in het buitenland of onderzoek doen.

Contactpersoon voor inhoudelijke vragen over studie en stage in het buitenland is dr. Johan van Wilsem, j.a.van.wilsem@law.leidenuniv.nl, telefoon 071 527 7418.

Alegmene informatie over studeren in het buitenland kun je krijgen bij:

Bureau Internationale Opleidingen (BIO), Office for International Law Programmes
Steenschuur 25, 2311 ES Leiden, kamer C0.31 (bij OIC), telefoon: 071 527 7609,
exchange@law.leidenuniv.nl. Openingsuren balie: ma-vr 10.00-12.30 uur en 13.30-16.00 uur. Meld je aan bij onze Blackboard omgeving 'studeren in het buitenland' of raadpleeg de website: www.law.leidenuniv.nl/student > studeren in het buitenland. Kijk ook op de website van het International Office voor een overzicht van alle landen waar je heen kunt gaan. www.buitenland.leidenuniv.nl

Stages

Veel studenten lopen stage tijdens hun studie; dit kan (in het kader van een keuzevak of gekoppeld aan je scriptie tijdens de masteropleiding) bijvoorbeeld bij een wetenschappelijk of commercieel onderzoeksinstituut, of bij organisaties die actief zijn op het brede terrein van criminaliteitsbestrijding en veiligheidsbeleid. Voorbeelden hiervan zijn politie, diverse justitiële diensten, grote ondernemingen, particuliere rekerchediensten, instellingen voor slachtofferhulp en het gevangeniswezen. Denk ook aan internationale organisaties als Europol en het internationale strafhof (ICC). Maar je kunt uiteraard ook zelf een stageplek regelen. Naast een stage in het bedrijfsleven is het ook mogelijk een onderzoeksstage te volgen. De onderzoeksstage is bestemd voor studenten met wetenschappelijke ambitie. Er zijn verschillende mogelijkheden. Zo kan een reeds geschreven scriptie, onder begeleiding en met instemming van de scriptiedocent, worden bewerkt tot een wetenschappelijke publicatie. Maar ook kan het onderzoeksinstituut van de faculteit, het E.M. Meijersinstituut, nagaan of een student samen met een van de onderzoekers van het instituut gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek kan verrichten resulterend in een conferentie en/of publicatie. Neem voor meer informatie contact op met de stagecoördinator van de opleiding, dr. Gabry Vanderveen, g.n.g.vanderveen@law.leidenuniv.nl, telefoon 071 527 7414.

---

2. Het studieprogramma bachelor criminologie

2.1 Inleiding

De formele beschrijvingen en doelstellingen/eindtermen van de bachelor- en masteropleiding criminologie zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER), te raadplegen via de facultaire website.

Leeswijzer studieprogramma's

De schema's op de volgende pagina's geven een overzicht van de vakken van de bacheloropleiding criminologie. In hoofdstuk 3 worden de studieprogramma's van de masteropleiding beschreven. De vakbeschrijvingen - inclusief de literatuurlijsten per vak - zijn uitsluitend te raadplegen via de elektronische studiegids: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten

2.2 Instapeisen per vak

Instapregelingen bachelorprogramma's

Een tweede- of ouderejaars student die de propedeuse nog niet geheel heeft behaald mag niet deelnemen aan tentamens uit het tweede en derde studiejaar van de bacheloropleiding waarvoor een (inleidend) vak uit de propedeuse vereist is. Met andere woorden, de 'Instapregelingen' houden in dat indien nog geen voldoende is behaald voor het tentamen van een bepaald propedeusevak, *niet* mag worden deelgenomen aan het tentamen van bepaalde tweede- of derdejaarsvakken.

De instapeisen van de verschillende bacheloropleidingen zijn te vinden in de vakbeschrijvingen:

www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten.

2.3 Schema bacheloropleiding Criminologie

In de criminologiestudie combineer je juridische en sociaal-wetenschappelijke kennis om vraagstukken op het gebied van criminaliteit en veiligheid breed te kunnen benaderen. Kennis van zowel het ene als het andere vakgebied is onmisbaar. In het eerste jaar volg je inleidende vakken uit zowel de juridische hoek als de sociaalwetenschappelijke hoek, bijvoorbeeld inleidingen in de sociologie, rechtspsychologie en straf- en strafprocesrecht. Daarnaast volg je Inleiding in de Criminologie en een practicum Beschrijvende criminologie.

In het tweede bachelorjaar krijg je meer vakken die speciaal op de criminologie zijn toegespitst, zoals Theoretische criminologie, Methoden en technieken van criminologisch onderzoek, Practicum verklarende criminologie en Rechtshandhaving en politie. In het derde studiejaar ga je de diepte in met ondermeer drie thematische hoofdvakken waarin verschillende aspecten van de criminologie centraal staan.

Daarnaast volg je onder meer de vakken Rechtssociologie en rechtseconomie, en een keuzevak. Ter afsluiting van de bacheloropleiding schrijf je een eindwerkstuk binnen het verdiepende methodologische vak Onderzoeksvaardigheden. Daarbij kun je bijvoorbeeld aansluiten bij een lopend onderzoeksproject van de afdeling criminologie.

Afdeling criminologie:

Steenschuur 25, 1° etage, kamer C102

criminologie@law.leidenuniv.nl

Het studieprogramma van de propedeuse

1 ^o semester	vakcode	ects	niveau
Encyclopedie van de rechtswetenschap	B1002	10	100
Inleiding Criminologie	B1402	10	200
Methoden en technieken van criminologisch onderzoek I	B1404	5	200
Inleiding Sociologie	B1408	5	200

2 ^o semester	vakcode	ects	niveau
Inleiding Straf- en strafprocesrecht	B1006	10	100
Inleiding Burgerlijk recht	B1012	10	100
Practicum beschrijvende criminologie	B1406	5	200
Inleiding Rechtspsychologie	B1410	5	200

Studieprogramma 2^e studiejaar criminologie

1 ^e semester	vakcode	ects	niveau
Theoretische criminologie	B2402	10	300
Inleiding Staats- en bestuursrecht	B1004	10	100
Rechtshandhaving en politie	B2326	5	300
Capita selecta Rechtssociologie	B2404	5	200

2 ^e semester	vakcode	ects	niveau
Methoden en technieken van criminologisch onderzoek II	B2406	10	300
Rechtsfilosofie	B2024	10	400
Practicum verklarende criminologie	B2310	5	300
Rechtseconomie t.b.v. opleiding Criminologie	B2408	5	200

Studieprogramma 3^e studiejaar criminologie (“oude stijl”; voor studenten die begonnen zijn met criminologie in het 2^e jaar na een propedeuse rechten of FSW)

1 ^e semester	vakcode	ects	niveau
Straf- en strafprocesrecht	B2036	10	400
Ontstaan en ontwikkeling van crimineel gedrag	B2320	5	400
Aard, omvang en schade van criminaliteit	B2322	5	400
Rechtshandhaving en politie	B2326	5	300
Keuzevak	...	5	300

2 ^e semester	vakcode	ects	niveau
Onderzoeksvaardigheden in de criminologie + eindwerkstuk	B2328	15	400
Preventie en straffen	B2324	5	400
Keuzevak	...	10	400

Programma 3^e studiejaar Criminologie (“nieuwe stijl”; aangeboden per september 2007 voor studenten met een propedeuse criminologie)

(NB: Dit programma is onder voorbehoud; voor meer informatie en de aanstaande overgangsregeling, zie de website van de afdeling)

1e semester	ects	niveau
Straf- en strafprocesrecht	10	400
Ontstaan en ontwikkeling van crimineel gedrag	10	400
Aard, omvang en schade van criminaliteit	10	400

2e semester	ects	niveau
Onderzoeksvaardigheden in de criminologie + eindwerkstuk	20	400
Preventie en straffen	5	400
Keuzevak	5	400

Vakbeschrijvingen: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten

Alle uitgebreide vakbeschrijvingen zijn te raadplegen via internet, in de elektronische studiegids van de Universiteit Leiden: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten.

Houdt u er rekening mee dat studiegidsinformatie aan verandering onderhevig kan zijn. De elektronische studiegids kan gedurende het studiejaar worden bijgewerkt. In geval van verschillen tussen deze gids op papier en de elektronische studiegids, kunt u ervan uitgaan dat in de elektronische studiegids de juiste, actuele stand van zaken is weergegeven.

2.4 Na de bacheloropleiding

Na afronding van de bacheloropleiding criminologie mag je jezelf 'Bachelor of Science (BSc)' noemen. De faculteit organiseert twee maal per jaar (in september en januari) een korte officiële uitreiking van de bachelordiploma's.

Het afstuderen van je bachelor dien je aan te vragen bij het Onderwijs Informatie Centrum (071 527 87 87, of kamer C0.31). Je kunt daar aangeven of je je bachelordiploma zelf wenst op te halen bij het OIC of dat je je diploma wenst te ontvangen tijdens een van de twee jaarlijkse officiële bachelordiploma-uitreikingen in de Hooglandse Kerk.

Hoewel de bacheloropleiding criminologie een afgerond studieprogramma vormt, verdient het sterk de voorkeur om aansluitend een masteropleiding te volgen, zodat je met voldoende bagage de arbeidsmarkt voor academici opgaat.

Voor bijvoorbeeld functies in het wetenschappelijk onderzoek is een masterdiploma zelfs verplicht.

Voor afgestudeerden met alleen een bachelordiploma zijn er wel mogelijkheden. Je kunt denken aan de zogenoemde 'ondersteunende' beroepen. Wil je echter verder komen in de academische en professionele wereld dan is een masteropleiding onontbeerlijk en raden we je ook sterk aan om na je bacheloropleiding een masteropleiding te volgen.

2.5 Keuzevakken

De omvang van de keuzevakruimte in een opleiding (en de plaats ervan in het programma) staat vermeld in het studieprogramma's van de bacheloropleidingen (zie § 2.3). Daarbij gaat het om een minimum; het volgen van extra keuzevakken is altijd mogelijk.

Voor het volgen van keuzevakken is de volgende informatie van belang.

Keuzevakken aangeboden door de faculteit

Welke keuzevakken de faculteit aanbiedt in 2006/2007, en wanneer deze worden gegeven, is vanaf eind augustus 2006 te vinden in de elektronische studiegids: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten.

De vakken zijn daarin alfabetisch en per semester gerangschikt. Als student kun je in principe zelf bepalen welke keuzevakken je wilt volgen.

Raadpleeg altijd vooraf de beschrijving van het keuzevak op de website, want:

1. sommige keuzevakken zijn alleen voor tweedejaars of alleen voor derdejaars bachelorstudenten bedoeld (dat hangt samen met het niveau van het vak, dat ook in de beschrijving staat vermeld);
2. voor sommige keuzevakken gelden 'instapeisen': dat betekent dat eerst bepaalde vakken moeten zijn behaald voordat deelname aan het keuzevak mogelijk is. Voor de derdejaars-keuzevakken moet in ieder geval de hele propedeuse zijn behaald;
3. bij sommige keuzevakken geldt een maximum aantal deelnemers. Dan geldt: inschrijving op volgorde van aanmelding, vol is vol;
4. de periode waarin keuzevakken worden aangeboden kan verschillen. In het studieprogramma van de opleiding staat de aanbevolen periode (jaar, semester) voor keuzevakken. De meeste keuzevakken worden ieder jaar aangeboden, enkele vakken worden slechts eens per twee jaar aangeboden. Veel facultaire keuzevakken worden in het aanbevolen semester aangeboden, maar niet allemaal. Sommige keuzevakken worden juist buiten die periode aangeboden, omdat dat voor studenten soms beter uitkomt in hun studieplanning als zij afwijken van het aanbevolen studieprogramma. Het is dus belangrijk dat u zich tijdig afvraagt welke keuzevakken u wilt gaan volgen en wanneer deze worden aangeboden.

Andere mogelijkheden

U kunt uw keuzevakruimte ook op een andere manier invullen:

- a. door een vak te volgen dat niet tot het verplichte programma behoort van de eigen opleiding maar wel in het verplichte programma voorkomt van een andere opleiding van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Voorbeeld: een student van de opleiding criminologie volgt als keuzevak een vak dat verplicht is in de opleiding rechtsgeleerdheid. Overigens mag dit alleen als het vak niet te veel overlap vertoont met een verplicht vak van de eigen opleiding;
- b. door één of meer Engelstalige vakken te volgen die de faculteit aanbiedt voor studenten uit het buitenland, de zogenaamde 'Leiden Law Courses' (zie de website: www.leiden.edu);
- c. door een vak aan een andere faculteit van de Universiteit Leiden te volgen (raadpleeg de elektronische studiegids www.studiegids.leidenuniv.nl, of de website van de desbetreffende faculteit, te bereiken via de univeristaire homepage: www.leidenuniv.nl);
- d. door een vak aan een andere universiteit (binnen of buiten Nederland) te volgen.

Voor c. en d. geldt dat *vooraf* toestemming moet worden gevraagd bij de studieadviseur als de student studiepunten voor het keuzevak wil ontvangen.

2.6 Extra uitdagingen voor veelbelovende studenten

Honours Classes

De faculteit streeft ernaar veelbelovende studenten extra uitdagingen naast het reguliere onderwijsprogramma aan te bieden. In dit kader is enkele malen een 'Honours Class' georganiseerd, waarvoor studenten met hoge studieresultaten werden uitgenodigd. Wanneer er opnieuw een Honours Classes worden georganiseerd, volgt informatie hierover op de facultaire website.

Wetenschapsstage

Het E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek (het facultaire onderzoeksinstituut) biedt wetenschappelijk getalenteerde studenten de mogelijkheid om binnen het instituut een wetenschapsstage te volgen. Meer informatie:

E.M.Meijers Instituut, telefoon 071-5275200, website: www.meijers.leidenuniv.nl.

Studieverenigingen en disputen

Een andere manier om extra activiteiten naast de studie te ontplooiën is actief lid te worden van de criminologische studievereniging CoDe die is verbonden aan de faculteit der Rechtsgeleerdheid. In dat kader kun je bijvoorbeeld deelnemen aan congressen, lezingen of buitenlandse studiereis organiseren enz. Informatie en adresgegevens vind je via de pagina Studenten van de facultaire website (www.law.leidenuniv.nl/studenten).

Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

Naast de reguliere studie Wijsbegeerte kent de Universiteit Leiden ook de opleiding 'Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied'. Deze opleiding is bedoeld voor studenten die geboeid zijn door de wijsbegeerte maar in eerste instantie een andere studie volgen. Je volgt naast de eigen opleiding (na de propedeuse) een pakket wijsgerige vakken met een totale omvang van ongeveer een jaar.

De opleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied is bij uitstek geschikt voor studenten die belangstelling hebben voor de grondslagen van hun vakgebied. De opleiding kent varianten voor verschillende vakgebieden, waaronder de rechtswetenschap. Voor meer informatie zie: www.filosofie.leidenuniv.nl

Faculteit der Kunsten

Om ruimte te geven aan meervoudig begaafde studenten die kunst en wetenschap willen combineren, zijn de Universiteit Leiden en de Hogeschool van Beeldende Kunsten, Muziek en Dans te Den Haag (bestaande uit het Koninklijk Conservatorium en de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten) een intensieve samenwerking aangegaan. Dit heeft geleid tot de oprichting van de Faculteit der Kunsten aan de Universiteit Leiden.

De nieuwe faculteit heeft tot doel kunst en wetenschap te integreren en deze integratie uit te werken in o.m. een nieuw studieprogramma, in de mogelijkheid om Haagse minors met Leidse majors te combineren (en omgekeerd) of om als Leidse student keuzevakken aan het conservatorium of de academie te volgen (en omgekeerd). Zie voor meer informatie over deze nieuwe initiatieven de website:

www.kunstenwetenschappen.nl

---

3. Het studieprogramma master criminologie

3.1 Inleiding

De reguliere masteropleidingen van de faculteit der Rechtsgeleerdheid duren één jaar.

Toelating tot de masteropleidingen

De Leidse bacheloropleiding criminologie geeft zonder extra toelatingseisen aansluiting op de Leidse masteropleiding criminologie. Toegang met afgerond bachelordiploma criminologie van de Vrije Universiteit in Amsterdam (VU) of de Erasmus Universiteit in Rotterdam (EUR) is ook mogelijk.

Het is in principe niet mogelijk om met een ander diploma dan het bachelordiploma criminologie of een hbo-bachelordiploma te beginnen aan de universitaire masteropleiding criminologie.

Toelating tot de masteropleidingen is uitsluitend mogelijk met een volledig afgeronde bacheloropleiding. Voor Leidse studenten criminologie geldt dat zij onder bepaalde voorwaarden al aan de master criminologie kunnen beginnen voordat de bachelor is afgerond.

Voor de exacte bepalingen van de toelating, raadpleeg de Onderwijs- en examenregeling (www.law.leidenuniv.nl/studenten > OER).

Instroommomenten

Voor het collegejaar 2006/2007 kennen masteropleidingen in Leiden twee instroommomenten. De instroommomenten zijn gekoppeld aan het begin van elk semester. Studenten kunnen starten met de master criminologie begin september en begin februari.

Voor de laatste informatie over de masteropleidingen en de vakbeschrijvingen kun je kijken op www.mastersinleiden.nl.

3.2 Schema masteropleiding Criminologie

Vakbeschrijvingen:

Alle uitgebreide vakbeschrijvingen van de masteropleidingen zijn te raadplegen via internet: www.mastersinleiden.nl.

In de masteropleiding Criminologie volg je twee kernvakken die voor alle studenten verplicht zijn. Vervolgens maak je een keuze uit twee profielen, *Forensische criminologie* of *Veiligheidsbeleid en rechtshandhaving*. De kernvakken – voor beide profielen - in de masteropleiding Criminologie zijn *International and comparative criminology* en *Stadscriminologie*.

Schema studieprogramma profiel Forensische criminologie

1° semester	vakcode	ects	niveau
Stadscriminologie - practicum	M5102	10	500
Criminalistiek - Forensische wetenschap in de Nederlandse praktijk	M5112	5	500
Forensische accountancy	M5114	5	500
Misdaadanalyse en daderprofilering	M5110	5	500
Forensische psychiatrie	M5116	5	500

2° semester	vakcode	ects	niveau
International & Comparative Criminology - Privatissimum	M5104	10	600
Scriptie (+ eventueel stage)	M8...	20	600

Schema studieprogramma profiel Veiligheidsbeleid en rechtshandhaving

1° semester	vakcode	ects	niveau
Stadscriminologie - practicum	M5102	10	500
Integrale rechtshandhaving	M5216	5	500
Integrale rechtshandhaving in de praktijk	M5218	5	500
Penitentiair Recht	M5214	5	500
Veiligheidsbeleid	M5210	5	500

2° semester	vakcode	ects	niveau
International & Comparative Criminology - Privatissimum	M5104	10	600
Scriptie (+ eventueel stage)	M8...	20	600

Houdt u er rekening mee dat studiegidsinformatie aan verandering onderhevig kan zijn. De website kan gedurende het studiejaar worden bijgewerkt. In geval van verschillen tussen deze gids op papier en website, kunt u ervan uitgaan dat op de website de juiste, actuele stand van zaken is weergegeven.

3.3 Afstuderen

De dag van de buluitreiking is een feestelijke dag. Het is de bekroning op de studietijd, datgene waar al die jaren naar toe is gewerkt. Voor iedere student die dit wil is er een korte, individuele buluitreiking door de examencommissie, met een toespraakje van de scriptiebegeleider.

Voordat het afstuderen plaats kan vinden moet er nog wel het een en ander worden geregeld; hierna is precies vermeld waarmee u rekening dient te houden om te zorgen dat alles goed verloopt.

Bij een hoge score kan een Cum Laude worden behaald. Om hiervoor in aanmerking te komen moet het eindjudicium, dat een berekend gewogen gemiddelde is van alle cijfers op de lijst, minimaal 8,0 zijn.

Om te kunnen afstuderen dient men gedurende de gehele studieperiode aan de inschrijvingsverplichting aan de universiteit te hebben voldaan.

Op door de faculteit vastgestelde dagen (zie de jaarkalender voorin deze gids) vindt de uitreiking plaats van bullen. Indien u wilt afstuderen, kunt u dit aanvragen uiterlijk twee weken vóór de gewenste buluitreikdatum bij het Onderwijs Informatie Centrum. Aan de balie worden diverse controles gedaan om u voor de gekozen datum te kunnen noteren.

Voor meer informatie zie www.law.leidenuniv.nl/studenten klik op "afstuderen" of ga langs bij het Onderwijs Informatie Centrum

3.4 Beroepsperspectieven

Uit welke beroepen kan een afgestudeerde criminoloog kiezen? Deze vraag is moeilijk te beantwoorden omdat het om een nieuwe opleiding gaat het aantal afgestudeerden nog beperkt is tot enkele tientallen. Een belangrijke graadmeter voor de arbeidsmarktperspectieven zijn de stages. Vrijwel elke masterstudent volgt een stage. Naar verwachting gaat het om dezelfde organisaties als waar studenten na de studie aan de slag zullen gaan. Waar komen de stagiaires en afgestudeerden terecht en wat voor werk doen zij daar?

Opsporing

Een belangrijke categorie vormt de politie, waar criminologen bijvoorbeeld werkzaam zijn als operationeel of strategisch misdaadanalist. Daar analyseren zij gegevens uit opsporingsonderzoeken en surveillances om bijvoorbeeld spreidingspatronen van bepaalde vormen criminaliteit (zoals straatroven of overvallen) in kaart te brengen of om sociale netwerken in de drugshandel inzichtelijk te maken. Soortgelijke functies vinden we ook bij bijzondere opsporingsdiensten (zoals de Sociale Inlichtingen en Opsporings Dienst) en de Marechaussee op Schiphol. Ook wordt er van criminologen bij deze organisaties gevraagd om grootschalige opsporingsonderzoeken en andere criminaliteitsbestrijdende activiteiten te evalueren.

Justitiële keten

Behalve in de opsporing komen criminologen ook terecht bij andere 'schakels' in de justitiële 'keten'. Zo hebben verschillende studenten stage gelopen bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en enkelen hebben daar zelfs al een baan gekregen. Na de affaire rond de Schiedammer Parkmoord is er veel aandacht voor de kwaliteit en het gebruik van forensische expertise in het strafproces. Leidse criminologiestudenten hebben de effecten van het werk van het NFI onderzocht: wat doen politie en justitie met de bevindingen van forensisch onderzoek?

Een andere schakel is de geestelijke gezondheidszorg voor gestoorde delinquenten. Diverse studenten lopen stage bij forensische psychiatrische instellingen, bijvoorbeeld om de effecten van nieuwe behandelmaatregelen vast te stellen.

Beleid en politiek

Er zijn vele overheidsorganisaties die zich met het opzetten of uitvoeren van beleid inzake criminaliteit of onveiligheid bezig houden, zoals gemeenten, ministeries en allerlei bestuursorganen. Daarnaast houdt de politiek zich natuurlijk met deze onderwerpen bezig. Er zijn al enkele studenten die een stage of werkplek in deze beleids sfeer hebben gevonden. Een voorbeeld vormen twee studenten die bij het Expertisecentrum Rechts handhaving van het Ministerie van justitie hebben onderzocht welke organisatie actief zijn op het beleidsterrein van de veiligheid en wat zij daar doen. Een andere student heeft voor de Dienst Justitiële Inrichtingen van hetzelfde ministerie als stagiaire een onderzoek gedaan naar de rol van de reclassering bij de zogenaamde penitentiaire programma's die gericht zijn op de geleidelijke overgang van gedetineerden naar de samenleving. Een afgestudeerde master-student werkte bij de Tweede Kamer aan een project over de ontsnapping van TBS-ers. Tenslotte heeft een student bij de Nationaal Rapporteur Mensenhandel in het kader van de uitbreiding van de strafbaarstelling van mensenhandel slavernij-achtige uitbuiting in Nederland in kaart gebracht.

Onderzoek

Slechts weinig studenten beginnen de opleiding Criminologie met het idee wetenschappelijk onderzoek te gaan doen. Toch kiezen verschillende studenten een stage of baan in die richting. Meestal is dit bij één van de onderzoeksinstituten op criminologisch terrein, met name het Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechts handhaving in Leiden of het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie. Zij doen daar onder andere onderzoek naar de levensloop van daders van moord en doodslag en naar internationale kindervervoering. Zo is wetenschappelijk onderzoek veel spannender dan de meeste studenten denken!

---

4. Praktische informatie over de studie

4.1 Inschrijving

Hoe, waar en wanneer inschrijven

Soorten inschrijving

Inschrijving kan plaatsvinden als:

Voltijdstudent, deeltijdstudent en extraneus (alleen gerechtigd om tentamens af te leggen)

Propedeuse

Wanneer u zich wilt inschrijven voor de studie criminologie in Leiden, bel dan de Studielijn van de universiteit: tel. 071 - 527 1111, of zie www.studereninleiden.nl. Het is van belang om te weten dat voor de studie criminologie een numerus fixus geldt en dat inschrijving tot 15 mei mogelijk is. Inschrijving daarna is in principe niet meer mogelijk, tenzij er nog voldoende plaats is. Voor informatie over de numerus fixus en inschrijvingen kun je contact opnemen met de studievoorzitter, info@law.leidenuniv.nl, 071 527 7608

Na de propedeuse

Studenten die in het voorgaande collegejaar ingeschreven hebben gestaan ontvangen automatisch (her) inschrijfformulieren voor het nieuwe collegejaar. De numerus fixus is niet van toepassing bij een vervolgschrijving voor het tweede of hoger. Studenten die in het tweede studiejaar wensen in te stromen nadat elders de propedeuse is behaald dienen zelf inschrijfformulieren aan te vragen bij het bureau studentenzaken (tel. 071 527 80 11). Bij de inschrijfformulieren dient een zogenaamde 'Verklaring van geen bezwaar' van de faculteit te worden meegestuurd. Deze verklaring kan worden aangevraagd aan de balie van het Onderwijs Informatie Centrum van de faculteit.

Extranei

Zogenaamde extraneus-studenten zijn uitsluitend gerechtigd tentamens af te leggen en dienen zelf zorg te dragen voor de aanmelding van gekozen tentamens.

Collegegeld

De tarieven voor het collegegeld voor het jaar 2006/2007 zijn als volgt vastgesteld:

Inschrijvingsvorm	Leeftijd op 1 september 2006	Collegegeld
Voltijdstudent	jonger dan 30 jaar	€ 1519,00
Voltijdstudent	30 jaar of ouder	€ 2035,00
Deeltijdstudent	jonger dan 30 jaar	€ 1011,00
Deeltijdstudent	30 jaar of ouder	€ 2035,00
Extraneus	jonger dan 30 jaar	€ 1519,00
Extraneus	30 jaar of ouder	€ 2035,00
Toehoorder	jonger dan 30 jaar	€ 818,00
Toehoorder	30 jaar of ouder	€ 818,00

Adreswijziging

Studenten dienen een adreswijziging onmiddellijk door te geven. Dit kan via:

het U-twist programma van de Universiteit; www.ulcn.leidenuniv.nl.

het e-mail adres van het Bureau Studentenzaken: studentenadministratie@ics.Leidenuniv.nl

Overige categorieën studenten

Overstappers van andere universiteiten

Als u overweegt om de studie in Leiden vanuit een andere universiteit te vervolgen dan is het van belang om vooraf met één van de studieadviseurs overleg te plegen over het instroommoment, eventuele vrijstellingen en keuze tussen de programma's.

Bijvakstudenten

Het is mogelijk om, als student aan een andere faculteit aan de Universiteit Leiden, vakken uit het onderwijsprogramma van de studie te volgen. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

Daar waar voor juridische studenten een bepaald (voor)kennissniveau is vereist alvorens het vak kan worden gevolgd, geldt deze voorwaarde in beginsel ook voor de bijvakstudent.

Aanmelding als bijvakstudent dient te geschieden bij het Onderwijs Informatie Centrum, Steenschuur 25 (kamer C0.31), 2311 ES Leiden. Aanmelding moet hebben plaatsgevonden *alvorens* het onderwijs een aanvang heeft genomen!

Propedeuse:

Gezien de organisatorische complexiteit van het onderwijsprogramma in de propedeuse en de geldende regelingen rond het Leids Studiesysteem, is het in beginsel NIET mogelijk vakken uit de propedeuse als bijvakstudent/gaststudent te volgen.

De organisatie van (en/of opgave voor) onderwijs en tentamens kan afwijken van hetgeen u bij uw eigen opleiding gewend bent. Bijvakstudenten worden geacht zich op de hoogte te stellen van de regelingen en richtlijnen die op de faculteit der Rechtsgeleerdheid worden gehanteerd.

Gaststudenten

Studenten van andere universiteiten (juridische en niet-juridische faculteiten) kunnen zich als 'gaststudent' inschrijven aan de Universiteit Leiden om één of meerdere keuzevakken af te leggen.

Zij dienen:

onder overlegging van een akkoordverklaring en een kopie van college-/inschrijvingskaart van hun eigen faculteit, een verklaring van geen bezwaar ten behoeve van de inschrijving als gaststudent aan te vragen aan de balie bij het Onderwijs Informatie Centrum, Steenschuur 25 (kamer C0.31), 2311 ES Leiden.

zich in te schrijven bij de Informatiebalie Studentenzaken van de Universiteit Leiden, Kaiserstraat 25 (Studentencentrum Plexus), 2300 RA Leiden, onder overlegging van de originele verklaring van geen bezwaar van de Leidse faculteit der Rechtsgeleerdheid en de akkoordverklaring van hun eigen faculteit en een bewijs van inschrijving aan de eigen universiteit/faculteit.

zich in te schrijven voor de werkgroepen/colleges op de voorgeschreven wijze zoals ook in deze gids vermeld staat.

Contractstudent

Het merendeel van het reguliere onderwijs is opengesteld voor zogenoemd contractonderwijs: op contractbasis kan men deelnemen aan de normale colleges zonder te zijn ingeschreven als student. U volgt de vakken van uw keuze samen met de reguliere studenten.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Juridisch PAO, tel. 071-5278666, www.paoj.nl.

Vrijstellingen

Een student kan een verzoek tot gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het afleggen van een tentamen of examens indienen bij de examencommissie. Dergelijk verzoek kan gericht worden aan één der studieadviseurs (zie onder).

De examencommissie neemt zo mogelijk binnen een maand na ontvangst van het verzoek een besluit.

Als een student een vak heeft behaald aan een opleiding van een andere faculteit of instelling en de examencommissie verleent op verzoek van de student voor dit vak een volledige vrijstelling, dan wordt hiervoor geen *judicium* toegekend maar het predicaat "vrijstelling".

In geval van gedeeltelijke vrijstelling stelt de docent een cijfer vast voor het gehele vak (gebaseerd op de gedeeltelijke vrijstelling en de tentamenuitslag voor het andere deel).

(Deeltijd)studenten die in het bezit zijn van een eindexamen van een wettelijk erkende HBO- of universitaire opleiding, kunnen in aanmerking komen voor vrijstellingen. Zij dienen hiervoor contact op te nemen met de studieadviseurs.

Aanvragen van een vrijstelling

Vrijstellingen dienen altijd gemotiveerd en schriftelijk (per post of e-mail) bij de studieadviseur, Kamerlingh Onnes Gebouw, Steenschuur 25, Postbus 9520, 2300 RA Leiden, te worden aangevraagd. De aanvraag moet vergezeld gaan van:

Een gewaarmerkte kopie van propedeuse-, kandidaats- en/of doctoraalbul;

Een bijbehorende gewaarmerkte kopie cijferlijst, tentamenbriefjes of een ander officieel stuk, waaruit blijkt op welke datum bepaalde vakken zijn afgelegd;

Een officieel stuk waaruit de studiebelasting blijkt;

Indien gevraagd een inhoudsopgave/literatuurlijst van de vakken op basis waarvan een vrijstelling wordt aangevraagd (vooraf met de studieadviseur te overleggen);

Vermelding van de te volgen opleiding en wijze van inschrijving (dag/avondstudent of extraneus).

4.2 Aanmelding voor onderwijs

Voor hoorcollege-onderwijs hoeft niet te worden ingeschreven.

Voor werkgroeponderwijs is in de meeste gevallen wel aanmelding noodzakelijk. Bij een aantal vakken worden parallel hoorcolleges gegeven. De werkgroepindeling is gekoppeld aan de parallelle hoorcolleges. Men mag dan alleen aan het gekoppelde college deelnemen. Het werkgroeponderwijs wordt één maand voor aanvang van het desbetreffende onderwijs op U-Twist opengesteld voor inschrijving. Houdt de Blackboard-homepage in de gaten voor mededelingen over opengestelde vakken (<http://weblog.leidenuniv.nl/fdr/onderwijsnieuws/>).

Het is van groot belang alléén voor die vakken in te schrijven waaraan u ook werkelijk gaat deelnemen. Bij een veranderde studieplanning is afmelden voor een werkgroep dan ook verplicht.

Samengevat komt de procedure op het volgende neer:

Aanmelding voor werkgroeponderwijs is mogelijk vanaf iedere pc met internet.

Het volledige aanbod van werkgroepen met het bijbehorende rooster is te vinden op de website

www.law.leidenuniv.nl/studenten

Alle werkgroepen waarvoor u zich via het Onderwijs Informatie Centrum elektronisch kunt aanmelden staan op U-Twist: <http://ulcn.leidenuniv.nl/utwistlogin.htm>

Voor U-Twist heeft iedere ingeschreven student een account en een password toegestuurd gekregen van de centrale administratie van de universiteit.

Na aanmelding in U-Twist stuurt het systeem automatisch een e-mail aan uw universitaire U-mailadres als bevestiging. Let op: als u geen bevestiging van aanmelding via U-mail hebt ontvangen, neemt u dan contact op met het Onderwijs Informatie Centrum.

Tot één week voor aanvang van het betreffende werkgroeponderwijs kan zonder problemen worden ingeschreven via U-Twist.

Wanneer u inschrijft en niet uitschrijft wordt u op de werkgroepbijeenkomsten verwacht. Als u de werkgroep toch niet wilt volgen, bent u verplicht zich uit te schrijven.

- Voor het raadplegen van de inschrijving die u heeft gedaan, kunt u het scherm Raadplegen/ afmelden kiezen.

Zie voor informatie over ULCN (U-Twist), Blackboard en de facultaire computervoorzieningen § 6.4.

Roosterinformatie

Detailinformatie over de roosters per opleiding is te vinden op het internet:

www.law.leidenuniv.nl/studenten > 'roosters'. Op deze pagina's staan tijden, locaties en periode vermeld van alle vakken. Detailinformatie over alle keuzevakken is te vinden op: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten

Toegang tot Blackboard

Garantie voor deelname en tijdig toegang verkrijgen tot de Blackboard-omgeving van een vak, krijgt u wanneer u voor de werkgroepen een week voor aanvang van het onderwijs heeft ingeschreven. Schrijft u zich echter na deze deadline in dan wordt toegang tot de Blackboard-omgeving pas aan het einde van de eerste week van het werkgroeponderwijs gegarandeerd. (Zie ook § 6.4.)

4.3 Tentamens

Aanmelding voor tentamens

Aanmelding voor alle schriftelijke tentamens geschiedt in principe via U-Twist. Hiervoor gelden de volgende regels:

Om toegang tot U-Twist te verkrijgen gebruikt u het aan u bekend gemaakte 'U-account' (zie § 6.4).

U dient voor de tentamenaanmelding aan de inschrijfgeregels van de universiteit te voldoen.

Er wordt gecontroleerd of uw aanmelding voor een tentamen rechtmatig is met het oog op de doorstroom- en instapregeling.

Aanmelding voor tentamens is mogelijk tot 10 dagen vóór de desbetreffende tentamendatum.

Afmelden voor aangemelde tentamens kan tot de dag vóór de desbetreffende tentamendatum.

Na een geslaagde aan- of afmelding wordt aan uw U-mailadres een bevestiging verstuurd.

Wanneer er bij de aanmelding (technische) problemen ontstaan dient u onverwijld contact op te nemen met het Onderwijs Informatie Centrum.

Bij misbruik van het computersysteem kan u de toegang tot het systeem door het Onderwijs Informatie Centrum worden ontzegd.

Tentamenaanmelding na het verstrijken van de sluitingsdatum

Mocht u om welke reden dan ook binnen de hierboven gestelde termijn van 10 kalenderdagen toch nog aanmelding voor een tentamen willen regelen, dan biedt de faculteit een extra faciliteit aan, met inachtneming van onderstaande voorwaarden.

Voor een aanmelding na de sluitingsdatum is per tentamen een bedrag van € 20 verschuldigd, ongeacht of naderhand daadwerkelijk aan het tentamen wordt deelgenomen.

Het bedrag dient contant te worden betaald aan de balie van het Onderwijs Informatie Centrum.

Eerst na betaling wordt uw aanmelding voor het desbetreffende vak in behandeling genomen.

Deze faciliteit wordt alleen geboden indien er geen organisatorische beperkingen zijn (bijvoorbeeld doordat er in de locatie waar het tentamen wordt afgenomen geen - extra - plaats meer is).

Deze faciliteit wordt tot 3 werkdagen voorafgaand aan de tentamendatum nog **tot 16.00 uur** aangeboden, daarna is een verlate tentamenaanmelding NIET meer mogelijk. (Voorbeeld: Het tentamen is op woensdag.

Aanmelding tegen betaling kan dus tot en met de voorafgaande vrijdag 16.00 uur)

De regels 1, 2, 3, 5, 7 en 8 onder het kopje 'Aanmelding voor de tentamens' zijn van overeenkomstige toepassing.

Gezien het feit dat deze faciliteit via de balie van het Onderwijs Informatie Centrum moet worden aangevraagd en afgehandeld, dient u er rekening mee te houden dat u alleen tijdens de reguliere openingstijden (10.00-12.30 en 13.30 -16.00 uur) een beroep op deze regeling kunt doen.

Wanneer tijdens het tentamen blijkt dat u niet op de presentielijst voorkomt, dient u de tentamenzaal te verlaten.

Tentamenuitrusting

Op het tentamen wordt de presentie opgenomen. Voor deze legitimatie en het kunnen doen van een schriftelijk tentamen zijn de navolgende zaken vereist:

- collegekaart/bewijs van inschrijving aan de Universiteit **PLUS** een geldig paspoort, identiteitskaart of rijbewijs;

- pen, potlood type B of HB zwart, puntenslijper en gum;

- wetboeken (indien nodig en toegestaan).

Informatie over studiematerialen die op tentamens wel of niet mogen worden meegebracht en informatie over besprekingscolleges en inzage tentamens wordt, voorzover niet reeds in deze map opgegeven, gepubliceerd op Blackboard en/of in de 'Mare'. Tijdens tentamens is het verboden te roken.

Uitslagen

De examinerator stelt de uitslag van het tentamen zo spoedig mogelijk na afloop van het tentamen vast. De examinerator brengt de vastgestelde uitslag ter kennis van het Onderwijs Informatie Centrum van de faculteit.

Voorzover de examinerator de uitslag niet rechtstreeks schriftelijk aan de student heeft bekendgemaakt, hetgeen in ieder geval bij mondelinge tentamens altijd het geval is, maakt het Onderwijs Informatie Centrum de uitslag bekend via U-Twist.

Het Onderwijs Informatie Centrum draagt zorg voor de registratie van de uitslagen van tentamens, alsmede van getuigschriften en cijferlijsten die aan een student worden uitgereikt.

Tenzij voor of tijdens het afleggen van een tentamen anders is medegedeeld, dient de uitslag uiterlijk 15 werkdagen na het afleggen daarvan te worden bekend gemaakt. Gewaarmerkte studievoortgangoverzichten kunnen aan de balie van het Onderwijs Informatie Centrum worden aangevraagd.

4.4 Studiebegeleiding

Leids studiesysteem

Sinds 1997 kent de Universiteit Leiden het 'Leids Studiesysteem'. De kern van dit systeem is het studiebegeleidingsplan gecombineerd met het bindend studieadvies. Het studiebegeleidingsplan houdt in dat elke eerstejaarsstudent die is ingeschreven voor de voltijd- of deeltijdopleiding van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid wordt begeleid door een studentmentor die onder leiding staat van de coördinator van het mentoraat. De student kan ook anderen om raad vragen, bijvoorbeeld een werkgroepdocent, de coördinator van het mentoraat of de studieadviseur. Dit systeem wordt hierna beschreven, evenals het bindend studieadvies en de begeleiding door de studieadviseurs.

Studentmentoren

De studentmentor begeleidt en ondersteunt de eerstejaarsstudenten gedurende de eerste drie maanden van hun studie. Elke eerstejaars wordt ingedeeld in een groep van ongeveer 25 studenten die eenmaal per week onder leiding van de studentmentor bijeenkomen. Deeltijdstudenten komen minder vaak bijeen. Het mentoraat heeft enerzijds een sociale functie: studenten leren elkaar wat beter kennen en voelen zich sneller thuis in de nieuwe omgeving. Anderzijds heeft het mentoraat nadrukkelijk ook een inhoudelijke component. De mentorbijeenkomsten zijn ingeroosterd in het normale onderwijsprogramma en sluiten inhoudelijk zo goed mogelijk aan bij de werkgroepbijeenkomsten van het eerste semester. De studentmentor kan uit eigen ervaring aan de eerstejaars nuttige tips over de aanpak van de studie geven. In het mentoraat wordt verder onder andere instructie gegeven over o.m. het gebruik van de digitale leeromgeving en het gebruik van de bibliotheek. De eerstejaars criminologie studenten hebben een eigen mentoraat en syllabus, omdat hun propedeuse afwijkt van de propedeuse Rechtsgeleerdheid. In het bachelorprogramma wordt van het begin af aan veel aandacht besteed aan het trainen van vaardigheden. De getrainde vaardigheden zullen bij de betreffende vakken worden toegepast bij opdrachten die meetellen voor het eindcijfer van het vak. De studentmentor kan de eerstejaars bij deze vaardigheidstraining helpen.

Elke eerstejaarsstudent kan zich bij problemen of klachten over de studie altijd wenden tot de coördinator van het mentoraat of tot de studieadviseur.

Bindend studieadvies

Als onderdeel van het Leids Studiesysteem werkt de Universiteit Leiden sinds 1997 met een bindend studieadvies. Tijdens de loop van het studiejaar krijgt elke eerstejaarsstudent drie studieadviezen, te weten: het eerste advies (eind januari), het voortgangsadvies (tussen half april en half juni) en het definitieve studieadvies (uiterlijk eind augustus). Een voltijdstudent krijgt een bindend negatief studieadvies wanneer in het eerste jaar van inschrijving (vóór 31 augustus) voor de propedeuse minder dan 40 ects zijn behaald. Een deeltijdstudent krijgt een bindend negatief studieadvies wanneer in het tweede jaar van inschrijving (vóór 31 augustus) voor de propedeuse minder dan 40 ects zijn behaald. Bovendien moet een voltijdstudent binnen twee jaar de propedeuse hebben afgerond. Een deeltijdstudent moet binnen drie jaar de propedeuse hebben voltooid.

De examencommissie kan besluiten om op grond van bijzondere omstandigheden (limitatief opgesomd in de wet) het uitbrengen van een negatief advies in het eerste studiejaar (deeltijdstudenten in het tweede studiejaar) achterwege te laten, of door toepassing van de hardheidsclausule geen bindend studieadvies uit te brengen. In het geval van bijzondere omstandigheden wordt het advies gegeven in het volgende studiejaar van inschrijving; heeft de student vóór 31 augustus van dat tweede jaar (deeltijdstudenten derde jaar) geen 40 ects behaald, dan ontvangt de student alsnog een negatief studieadvies. Met een bindend negatief studieadvies is het niet mogelijk om in dezelfde opleiding door te studeren aan de Universiteit Leiden. Tegen een definitief studieadvies kan beroep worden aangetekend.

Een student die vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving een verzoek tot uitschrijving doet, krijgt in dat jaar geen studieadvies. Deze student kan desgewenst in een volgend studiejaar opnieuw bij dezelfde opleiding beginnen.

Bij een tussentijds negatief voortgangsadvies in januari of mei wordt dringend aangeraden contact op te nemen met een van de studieadviseurs.

Zie voor een meer gedetailleerde beschrijving van het Leids studiesysteem met Bindend Studieadvies § 5.3.

---

5. Rechten en plichten van studenten

5.1 Studentenstatuut

Het studentenstatuut informeert de studenten die ingeschreven staan aan de Universiteit Leiden over wat zij van de universiteit mogen verwachten en wat de universiteit van hen verwacht. Het statuut geeft een overzicht van het onderwijsprogramma en de bijbehorende diensten en stelt de studenten op de hoogte van hun rechten en plichten. Het studentenstatuut bestaat uit twee delen: het opleidingsdeel dat bestemd is voor studenten van een bepaalde opleiding en het instellingsdeel dat voor iedere student gelijk is.

Het opleidingsdeel van het studentenstatuut is deels te vinden in de studiegids en deels te vinden via de facultaire website www.law.leidenuniv.nl. Het bevat de Onderwijs- en Examenregeling (OER), de nadere regels en richtlijnen van de examencommissie, een beschrijving van de studieopbouw, de ondersteunende faciliteiten die de student door de opleiding worden geboden, de facultaire studentenvoorzieningen en de faciliteiten betreffende de studiebegeleiding.

Het instellingsdeel van het studentenstatuut is te vinden op internet: www.studentenstatuut.leidenuniv.nl. Dit deel van het statuut geeft een beschrijving van de rechten en plichten van studenten en bevat een overzicht van de rechtsbescherming van studenten. Het betreft de rechten en plichten die voortvloeien uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, vastgelegd in de "Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek" (WHW) en de daarmee samenhangende besluiten van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden. Voorbeelden hiervan zijn: de inschrijvingsprocedure, de Regeling financiële ondersteuning studenten 2000 en de bezwaar- en beroepsprocedures. Bovendien bevat het instellingsdeel een overzicht van de algemene universitaire voorzieningen voor studenten.

De tekst van het instellingsdeel van het studentenstatuut alsmede alle regelingen en besluiten van de Universiteit Leiden liggen ook ter inzage in de Studie-infotheek. Adres: Studentencentrum Plexus, Kaiserstraat 25, Leiden. Openingstijden: maandag tot en met vrijdag van 9.00 – 17.00 uur, tel 071 527 80 25.

5.2 Studentenvertegenwoordiging in facultaire organen

De student is 'consument' van het 'product' onderwijs. Het is belangrijk dat dit 'product' onder voortdurende kwaliteitscontrole staat. Daarvoor is de mening van de 'consument' noodzakelijk. Op ieder niveau binnen de faculteit wordt gelegenheid gegeven deze mening over het onderwijs naar voren te brengen en ook invloed uit te oefenen op de kwaliteitscontrole. Die niveaus zijn:

1. het faculteitsbestuur, bestaande uit vijf leden onder wie een student;
2. de faculteitsraad, bestaande uit veertien leden onder wie zeven studenten (verkozen via jaarlijkse faculteitsraadverkiezingen);
3. het onderwijsbestuur, bestaande uit acht leden, onder wie een student;
4. de opleidingscommissies, bestaande uit de helft studenten/de helft docenten;

Als u meer informatie wilt over medezeggenschap voor studenten of contact wilt opnemen met een lid van een van de besturen/raden of zelf actief wilt worden in een medezeggenschapsorgaan, neemt u dan contact op met de assessor (student-lid faculteitsbestuur, 071 527 76 21, e-mail: assessor@law.leidenuniv.nl).

5.3 Het Leids studiesysteem met Bindend Studieadvies

Het Leids studiesysteem wordt beschreven in het studentenstatuut (te raadplegen via www.studentenstatuut.leidenuniv.nl en op www.bsa.leidenuniv.nl).

De kern van het studiesysteem is het studiebegeleidingplan. Dat staat in elke studiegids (§4.4). De belangrijkste onderdelen worden hier kort toegelicht:

1. Elke student maakt deel uit van een groepje dat begeleid wordt door een studentmentor. In deze groep wordt regelmatig gesproken over de studie en het studeren. Het doel is inzicht te geven in het geheel van de opleiding, de samenhang tussen de verschillende vakken en de student te ondersteunen bij aanpak en organisatie van de studie.
2. Tijdens de loop van het studiejaar krijgt elke voltijdse eerstejaarsstudent drie studieadviezen, te weten het eerste studieadvies (eind januari), het voortgangsadvis (tussen half april en uiterlijk 15 juni) en het definitieve studieadvies (uiterlijk eind augustus). Een voltijdstudent krijgt een bindend negatief studieadvies wanneer in het eerste jaar van inschrijving (vóór 31 augustus) voor de propedeuse:
  - a. minder dan 40 ECTS-punten zijn behaald;
  - b. 40 of meer ECTS-punten behaald zijn, maar niet voldaan is aan de aanvullende eisen die zijn vastgesteld in de Onderwijs- en Examenregeling voor die opleiding.
3. Deeltijdstudenten krijgen in het eerste studiejaar één keer een studieadvies, in januari. Aan het eind van het tweede studiejaar krijgt de deeltijdstudent een tussenadvies en het eindadvies wordt uiterlijk 31

augustus van dat jaar uitgebracht. Deeltijdstudenten krijgen een bindend negatief studieadvies als zij in de eerste twee studiejaar:

- a. minder dan 40 ECTS-punten hebben behaald;
  - b. 40 ECTS-punten hebben gehaald, maar niet hebben voldaan is de aanvullende eisen die zijn vastgesteld in de Onderwijs- en Examenregeling voor die opleiding.
4. Studenten die voldoen aan punt 3 en 4 zoals hierboven genoemd, maar aan het eind van het tweede studiejaar (voltijdstudenten) of aan het eind van het derde studiejaar (deeltijdstudenten) niet hun propedeutisch examen hebben gehaald, krijgen alsnog een bindend negatief studieadvies.
  5. Met een bindend negatief studieadvies is het niet mogelijk om binnen een termijn van vier jaar in dezelfde opleiding door te studeren aan de Universiteit Leiden. Een student die een negatief advies krijgt voor een major/minor-combinatie kan zich de volgende vier jaar niet inschrijven voor de opleiding die de major vormde (dus ook niet voor de monodisciplinaire variant van die opleiding, of voor een andere major/minor-combinatie, waarbij de major door de betreffende opleiding wordt gevormd). Het negatieve advies heeft geen betrekking op de opleiding die de minor heeft gevormd. Een student die een negatief advies krijgt voor een monodisciplinaire variant van de opleiding kan zich de volgende vier jaar ook niet inschrijven voor een major/minor-combinatie waarbij de major gevormd wordt door de opleiding waarvoor het negatieve advies is uitgebracht.
  6. Een student die vóór 31 januari van het eerste jaar van inschrijving een verzoek tot uitschrijving doet, krijgt geen studieadvies. Deze student kan desgewenst in een volgend studiejaar opnieuw bij dezelfde opleiding beginnen
  7. Als een voltijdstudent vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving zijn inschrijving als voltijder beëindigd en zich als deeltijdstudent inschrijft, wordt deze student voor de regeling als deeltijdstudent beschouwd. Als hij na 1 februari zijn inschrijving van voltijdstudent in deeltijdstudent wijzigt, wordt hij voor deze regeling als voltijder beschouwd. Een deeltijd student die zijn inschrijving van deeltijd wijzigt in voltijd, wordt voor deze regeling vanaf het moment van verandering als voltijdstudent behandeld.
  8. In sommige omstandigheden is uitstel mogelijk van het advies of kan een examencommissie (via de toepassing van de hardheidsclausule) een negatief advies achterwege laten. Tegen een definitief studieadvies kan beroep aangetekend worden. Meer informatie hierover staat in het studentenstatuut.

5.4 Onderwijs- en examenregelingen (OER's)

Elk jaar wordt voor elke bachelor- en masteropleiding een Onderwijs- en Examenregeling (OER) vastgesteld. Daarin liggen feitelijk de belangrijkste rechten en plichten van de student vast in bepalingen over o.a. het onderwijsprogramma, de eindtermen, over tentamens en herkansingen, en over toelatingseisen. De volledige tekst van een OER is beschikbaar op de facultaire website www.law.leidenuniv.nl/studenten.

5.5 Examencommissies

Per opleiding is er een examencommissie. De samenstelling van de examencommissies wordt vermeld op de website (www.law.leidenuniv.nl/org/cleveringa).

Alle schriftelijke verzoeken aan een examencommissie dient men te sturen naar de voorzitter van de desbetreffende examencommissie, p/a Steenschuur 25, 2311 ES Leiden. Men wordt overigens aangeraden eerst de studieadviseur te raadplegen alvorens zich te wenden tot de examencommissie.

5.6 Beroep tegen de examens

Beroep tegen de examens (ex artikel 7.60 t/m 7.63 WHW)

Indien men van mening is dat bij de vaststelling van de beoordeling van een examen of examen-onderdeel niet correct is gehandeld of indien men het anderszins met een beslissing van een examinator, examencommissie of colloquium-doctum-commissie niet eens is, kan betrokkene daartegen in beroep gaan. Betrokkene dient zich daartoe binnen vier weken nadat de beoordeling c.q. beslissing ter kennis van betrokkene is gebracht, te wenden tot het College van Beroep voor de Examens, p/a Rapenburg 70-74, 2300 RA Leiden, door middel van een met redenen omkleed schrijven (zie hieronder). In veel gevallen kan echter ook een gesprek met de voorzitter van de examencommissie uitkomst bieden en is het volgen van een formele beroepsprocedure niet noodzakelijk.

Het College van Beroep voor de Examens is ingesteld op grond van de artikelen 7.60 t/m 7.63 van de Wet op het Hoger Onderwijs en het Wetenschappelijke Onderzoek, welke als volgt luiden:

Artikel 7.60 College van Beroep voor de examens

1. Elke instelling voor hoger onderwijs heeft een college van beroep voor de examens.
2. Het college van beroep heeft drie of vijf leden. Het aantal plaatsvervangende leden is niet groter dan het aantal leden. Het college houdt voltallig zitting.
3. Het college kan besluiten kamers in te stellen. Indien het college daartoe besluit, bestaat het college uit ten minste zes en hoogste vijftien leden. Het aantal plaatsvervangende leden is niet groter dan het aantal leden. Elke kamer heeft drie of vijf leden. Zij houdt voltallig zitting.
4. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter of voorzitters en de overige leden en de eventuele plaatsvervangende leden worden door het instellingsbestuur benoemd voor de termijn van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar of, voor zover het studenten betreft, voor een termijn van ten minste een en ten hoogste twee jaar. Zij zijn opnieuw benoembaar. De leden en plaatsvervangende leden maken geen deel uit van het instellingsbe-stuur of van de inspectie. Buiten de voorzitter bestaat het college voor ten minste de helft uit docenten, onderscheidenlijk leden van de wetenschappelijke staf.
5. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter of voorzitters moeten voldoen aan de vereisten voor benoembaarheid tot rechter in een arrondissementsrechtbank, bedoeld in artikel 48, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie (Stb. 1972, 463).
6. Op eigen verzoek wordt aan de leden en plaatsvervangende leden van het college van beroep ontslag verleend. Bij het bereiken van de leeftijd van zeventig jaar wordt hun ontslag verleend met ingang van de eerstvolgende maand. Zij worden ontslagen indien zij uit hoofde van ziekte of gebreken ongeschikt zijn hun functie te vervullen alsmede indien zij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf zijn veroordeeld. Alvorens het ontslag op grond van het in de derde volzin bepaalde wordt verleend, wordt de betrokkene van het voornemen tot ontslag in kennis gesteld en wordt hem de gelegenheid geboden zich ter zake te doen horen.

Artikel 7.61 Bevoegdheid college van beroep voor de examens

1. Een belanghebbende kan beroep instellen bij het college van beroep voor de examens tegen:
  - a. beslissingen als bedoeld in artikelen 7.8b, derde en vijfde lid, 7.9 eerste lid, en 16.6a, derde lid,
  - b. beslissingen inzake vaststelling van het aantal behaalde studiepunten als bedoeld in artikelen 7.9a, 7.9b, 7.9a of 7.9bb, alsmede beslissingen inzake het met goed gevolg hebben afgelegd van het afsluitend examen, bedoeld in artikel 7.9d,
  - c. beslissingen inzake de omvang van de vrijstelling, bedoeld in artikel 7.31a, derde lid,
  - d. beslissingen, niet zijnde besluiten van algemene strekking, genomen op grond van het bepaalde bij of krachtend titel 2 van dit hoofdstuk, met het oog op de toelating tot examens,
  - e. beslissingen, genomen op grond van het aanvullend onderzoek, bedoeld in de artikelen 7.25, vierde lid, en 7.28, vierde lid,
  - f. beslissingen van examencommissies en examinatoren,
  - g. beslissingen van commissies als bedoeld in artikel 7.29, eerste lid, en
  - h. beslissingen, genomen op grond van artikel 7.31 met het oog op de toelating tot de in dat artikel bedoelde opleidingen.
2. Het beroep kan, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van hoofdstuk 7 van de Algemene wet bestuursrecht, worden ingesteld terzake dat een beslissing in strijd is met het recht.
3. De termijn voor het indienen van het beroepschrift bedraagt, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht, vier weken.
4. Alvorens het beroep in behandeling te nemen zendt het college van beroep het beroepschrift aan het orgaan waartegen het beroep is gericht, met uitnodiging om in overleg met betrokkenen na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van afdeling 7.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Ingeval het beroep is gericht tegen een beschikking van een examiner, geschiedt de in de voorgaande volzin bedoelde toezending aan de desbetreffende examencommissie. Het desbetreffende orgaan deelt binnen drie weken aan het college van beroep, onder overlegging van de daarop betrekking hebbende stukken, mede tot welke uitkomst het beraad heeft geleid. Is een minnelijke schikking niet mogelijk gebleken, dan wordt het beroepschrift door het college in behandeling genomen.
5. Het college van beroep beslist binnen tien weken na ontvangst van het beroepschrift, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van artikel 7:24, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
6. Indien het college het beroep gegrond acht, vernietigt het de beslissing geheel of gedeeltelijk. Het college is niet bevoegd in de plaats van het geheel of gedeeltelijk vernietigde besluit een nieuw besluit te nemen, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van artikel 7:25 van de Algemene wet bestuursrecht. Het kan bepalen dat opnieuw of, indien de beslissing is geweigerd, alsnog in de zaak wordt beslist, dan wel dat het tentamen, het examen, het toelatingsonderzoek, het aanvullend onderzoek of enig onderdeel daarvan opnieuw wordt afgenomen onder door het college van beroep te stellen voorwaarden. Het orgaan waarvan de beslissing is vernietigd, voorziet voor zover nodig opnieuw in de zaak met inachtneming van de uitspraak van het college van beroep. Het college kan daarvoor in zijn uitspraak een termijn stellen.
7. Indien onverwijld spoed dat vereist kan de voorzitter van het college van beroep een voorlopige voorziening treffen op verzoek van de indiener van het verzoekschrift, onverminderd het bepaalde in artikel 7.66, tweede lid, en artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht. De voorzitter beslist op dit

verzoek na het desbetreffende orgaan dan wel de desbetreffende examinator te hebben gehoord, althans te hebben opgeroepen.

Artikel 7.62 Reglement van orde

1. Het college van beroep stelt een reglement van orde vast, waarin nadere regels worden gesteld ten aanzien van:
  - a. de omvang en samenstelling van het college van beroep,
  - b. indien nodig, de splitsing in kamers, alsmede de verdeling van de werkzaamheden over de verschillende kamers,
  - c. de zittingstermijn van de leden en eventuele plaatsvervangende leden van het college van beroep,
  - d. de wijze waarop het lidmaatschap of plaatsvervangend lidmaatschap van het college van beroep eindigt,
  - e. de in artikel 7.61, vijfde lid, bedoeld procedure en de gevallen waarin deze procedure achterwege kan worden gelaten,
  - f. de wijze waarop in het secretariaat van het college van beroep wordt voorzien, alsmede
  - g. de wijze waarop de voorzitter wordt vervangen.
2. Het reglement van orde alsmede wijzigingen daarvan behoeven de goedkeuring van het instellingsbestuur.

Artikel 7.63 Inlichtingenplicht

De organen en personeelsleden alsmede de examinatoren van de instelling verstrekken aan het college van beroep de gegevens die dit college voor de uitvoering van zijn taak nodig oordeelt.

5.7 Privacyreglement

Toegangsregeling als bedoeld in artikel 7 van het Statuut voor de Informatiesystemen van de Universiteit te Leiden betrekking hebbende op het systeem Studentenadministratie Rechtenfaculteit.

Houder van het systeem is de faculteit der Rechtsgeleerdheid. Het beheer is door de faculteit opgedragen aan de studentenadministrateur van de faculteit.

1. Het gebruiksdoel van het systeem is:

het kunnen beschikken over gegevens betrekking hebbende op de studie van studerende in de faculteit, teneinde inzicht te verwerven in het verloop van de studieresultaten, de onderwijslast van de vakgroepen en afdelingen en de benodigde materiële voorzieningen ten behoeve van het onderwijs.

2. Ten hoogste de volgende gegevens worden in het systeem opgenomen:

van de student: naam, adres, woonplaats, geboortedatum, geslacht, registratienummer, jaar van aankomst, vooropleiding, opleiding, indicatie dag/avondstudent, extraneus, ja/nee studie beëindigd, tentamen- en examenuitslagen met cijfers, code studieregeling.

3. Herkomst van de gegevens

De hierboven vermelde gegevens zijn afkomstig van de dienst studentenzaken, de facultaire Onderwijsadministratie, de vakgroepadministratie, de student zelf.

4. Gebruikers van het systeem

Gegevens uit het systeem worden verstrekt overeenkomstig hetgeen omtrent toegang is bepaald in het reglement studenten- en examenadministratie, vastgesteld door de faculteitsraad op 19 juni 1974, gewijzigd 21 januari 1977 en 7 september 1984.

5. Beveiligingsmaatregelen

Computer-leesbare bestanden worden bewaard bij de Informatiseringsgroep. De hand-administratie wordt achter slot opgeborgen.

5.8 Reglement studenten- en examenadministratie

Instructies voor studenten- en examenadministratie door de faculteitsraad vastgesteld op 19 juni 1974, gewijzigd op 21 januari 1977 en 7 september 1984.

1. Faculteitsbestuur

De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie verschaft hetzij rechtstreeks hetzij door tussenkomst van een van de studieadviseurs aan het faculteitsbestuur alle gewenste gegevens uit zijn administratie betreffende naam, geslacht, opleiding en studiefase, alsmede alle gewenste statistische gegevens.

2. Wetenschappelijk personeel en studieadviseurs van de faculteit

1. Iedere voorzitter van een examencommissie die bevoegd is studieregelingen en examenregelingen te geven, kan tot dit doel uittreksels uit het studieresultatenbestand van de administratie ter inzage krijgen.
2. De studieadviseur kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen voor zover dit in verband met zijn taak nodig is.
3. Ieder lid van het wetenschappelijk personeel kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen op het bureau van de studenten- en examenadministratie, doch uitsluitend indien zulks nodig is in verband met het werk van de examencommissies, met individuele begeleiding van studenten, of met aanbevelingen voor studiebeurzen.
4. Ieder lid van het wetenschappelijk personeel kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen op het bureau van de studenten- en examenadministratie voor het verschaffen van inlichtingen aan potentiële werkgevers, mits dat lid door de betrokken student of ex-student als referentie is opgegeven bij een sollicitatie. Wordt tot dat doel een uittreksel van het studieresultatenbestand gevraagd, dan wordt dit niet verstrekt als niet tevoren daartoe een schriftelijke machtiging van de sollicitant is overgelegd.

3. Studenten

Degene die bij de faculteit als student is ingeschreven of ingeschreven is geweest en die reden heeft om te twijfelen aan de juistheid of volledigheid van de gegevens die over hem/haar in de studenten- en examenadministratie zijn opgenomen, kan uittreksel van het studieresultatenbestand ter inzage krijgen op het bureau van de studenten- en examenadministratie.

4. College van Bestuur van de Universiteit

1. De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie controleert van het Bureau Inschrijving ontvangen gegevens, met name naam, geslacht, adres, opleiding, collegejaar en inschrijving als dag-student, extraneus of examenstudent.
2. De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie verschaft het College van Bestuur, op verzoek van het College, statistische gegevens uit de administratie na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur.

5. Bureau Studentendecanen

De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie stelt alle gewenste inlichtingen uit zijn administratie ter beschikking van de studentendecanen voor zover dezen die voor hun werk nodig hebben.

6. Stembureau

De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie verschaft aan het centraal stembureau van de universiteit, aan door de faculteit ingestelde stembureaus alsmede aan degenen die door de faculteit zijn aangewezen voor het opstellen van kiesregisters, lijsten met namen, adressen, opleiding en studiefase ter voorbereiding van de verkiezingen.

7. Studentenorganisaties

De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie verschaft lijsten met namen, adressen, opleiding en studiefase aan studentenorganisaties uit of nauw verbonden met de faculteit slechts na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur.

8. Inlichtingen in verband met sollicitaties

Indien aan de functionaris belast met de studenten- en examenadministratie inlichtingen worden gevraagd in verband met de sollicitatie van iemand die bij de faculteit is ingeschreven of ingeschreven is geweest, verschaft hij deze inlichtingen slechts indien hem tevoren tot dit doel een schriftelijke machtiging van de sollicitant is overgelegd.

9. Algemene bepalingen

1. Indien een van de hiervoor genoemde personen en instellingen om andere gegevens verzoekt dan blijktens het voorgaande aan hem kunnen worden verschaft, legt de functionaris belast met de studenten- en examenadministratie dit verzoek voor aan het faculteitsbestuur dat ter zake beslist.
2. De functionaris belast met de studenten- en examenadministratie verschaft gegevens aan andere dan de hiervoor genoemde personen en instellingen slechts na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur, dat daarvan mededeling doet aan de faculteitsraad. Deze gegevens kunnen echter niet examenresultaten omvatten, behalve indien het om statistische gegevens gaat.

Regels voor het correctierecht van geregistreeerde examen- en tentamenbeoordelingen

goedgekeurd door het college van bestuur op 26 augustus 1985 en vastgesteld door de faculteitsraad op 7 september 1984.

5.9 Klachtenregeling

Wanneer je als student een opmerking, suggestie of klacht hebt, kun je het volgende doen. Vakinhoudelijke opmerkingen, suggesties of klachten kun je het beste bespreken met de docent van de werkgroep. Geeft dat geen oplossing, dan kun je je wenden tot de coördinator van het vak via een afspraak met het secretariaat.

Betreft het een niet-vakinhoudelijk probleem of blijft een serieuze klacht onopgelost, dan kun je: of een e-mail sturen naar studentenklachten@law.leidenuniv.nl; of: contact opnemen met de Assessor (studentlid Faculteitsbestuur, Steenschuur 25, kamer B4.38, 2311 ES Leiden, 071-527 762, assessor@law.leidenuniv.nl).

Alle opmerkingen, suggesties of klachten worden vertrouwelijk in behandeling genomen door de assessor en de klachtencoördinator van de faculteit. Anonieme opmerkingen, suggesties of klachten worden niet in behandeling genomen. Alleen opmerkingen, suggesties of klachten die getypt zijn en voorzien zijn van een e-mail- of postadres worden in behandeling genomen.

Studentendecanen

Studenten die in bezwaar/beroep willen gaan tegen een beslissing kunnen zich het beste wenden tot een studentendecaan, decanen@ics.leidenuniv.nl, tel 071 527 8026

Ombudsfunctionaris

Studenten met klachten over het gedrag van een medewerker of een bestuursorgaan van de universiteit kunnen ook terecht bij de ombudsfunctionaris. Deze is onafhankelijk en behandelt klachten strikt vertrouwelijk: Mw. dr. A.J.M. Groenewegen, postbus 9500, 2300 RA Leiden, tel. 071 527 3657 (bellen voor een afspraak kan van maandag tot en met vrijdag van 10.00-12.30 uur), e-mail: ombudsfunctionaris@leidenuniv.nl

Vertrouwenspersoon

Namen en adres van de vertrouwenspersonen (seksuele) intimidatie voor de Leidse Universiteit en het LUMC zijn:

Mw. A.J. van de Lustgraaf-Dijkman en Mw. A.M. Mertens-Keunen
Poortgebouw, 3e verdieping (zuidkant), Rijnsburgerweg 10, 2333 AA Leiden
Tel. 071-527 8015
Postadres:
Postbus 9600
2300 RC Leiden

Het klachtenreglement

De volledige tekst van het klachtenreglement is, als pdf, te downloaden via de facultaire website www.law.leidenuniv.nl/studenten > regelingen.

---

6. Studentenvoorzieningen

6.1 Onderwijs Informatie Centrum

Het Onderwijs Informatie Centrum verzorgt de registratie van studie- en onderwijsgegevens en geeft telefonisch en aan de balie informatie aan studenten.

Postadres: Postbus 9520, 2300 RA Leiden
Bezoekadres: Steenschuur 25, 2311 ES Leiden (kamer C31)
Telefoon: 071-527 8787
Telefax: 071-527 7732
E-mail: onderwijsinformatiecentrum@law.leidenuniv.nl
Openingstijden (zowel de maandag t/m vrijdag van 10.00 - 12.30 uur en balie als de telefoon): 13.30 - 16.00 uur
Avondopening: voor avondstudenten ook op dinsdagavond (vanaf 17.00 uur) na telefonische afspraak

6.2 Onderwijsmaterialen

De afdeling Onderwijsmaterialen verzorgt de centrale uitgifte van de studiegids, documentatiemappen, syllabi, werkboeken e.d. voor alle fasen en richtingen van de Leidse studie criminologie.

De afdeling is geopend op maandag t/m vrijdag van 10.00-13.00 uur en voor avondstudenten op dinsdagavond van 18.00-19.00 uur. Telefonisch is de afdeling het beste voor 10.00 uur te bereiken. Aan het begin van elk semester gelden verruimde openingstijden. Gedurende de vakantieperiodes is de afdeling Onderwijsmaterialen gedeeltelijk gesloten. Mededelingen hierover staan op de website www.law.leidenuniv.nl/studenten > Onderwijsmaterialen. Adres: Steenschuur 25, 2311 ES Leiden (kamer A0.45), telefoon: 071 527 7822, onderwijsmaterialen@law.leidenuniv.nl

6.3 Studieadviseurs

Bezoekadres: Steenschuur 25, 2311 ES Leiden
Postadres: Postbus 9520, 2300 RA Leiden
Telefoon: 071 527 87 87

Studieadviseur, voor studenten van wie de achternaam begint met een van de letters:
C t/m I mw. drs. S.A.W. Cramer-van Nievelt
e-mail: s.a.w.cramer@law.leidenuniv.nl
Of: Alleen voor BaMa studenten (C t/m I) mw. mr. M. de Bruyn
e-mail: m.de.bruyn@law.leidenuniv.nl
J t/m O mw. mr. A. Deelder-Kamerling
e-mail: a.deelder@law.leidenuniv.nl
P t/m T mw. mr. E.A. Hogenkamp-van Altena
e-mail: e.a.hogenkamp@law.leidenuniv.nl
U t/m Z, A en B mr. J. de Leeuw
e-mail: j.deleeuw@law.leidenuniv.nl

Afspraken met de studieadviseur

Bij het Onderwijs Informatie Centrum kunt u, telefonisch of aan de balie, voor het individuele spreekuur van één van de studieadviseurs een afspraak maken.

Daar wordt gekeken of vragen ter plekke beantwoord kunnen worden. Is dat niet het geval, dan wordt er ruimte gereserveerd op het spreekuur. Telefonische afspraken kunnen gemaakt worden via nummer 071-527 8787. Afspraken worden gemaakt op indeling van de eerste letter van uw achternaam (zie bovenstaande indeling).

Afspraakspreekuur voor voltijdstudenten:	dinsdag	09.30 - 12.00 uur
	woensdag	13.30 - 16.00 uur
	donderdag	09.30 - 12.00 uur
Afspraakspreekuur voor deeltijdstudenten:	dinsdag	vanaf 17.00 uur (aansluitende boeking)
Telefonisch spreekuur:	dinsdag	15.00 - 16.00 uur
	donderdag	15.00 - 16.00 uur
Inloopspreekuur:	woensdag	11.00 - 12.00 uur

6.4 ICT-voorzieningen

Uitgebreide informatie over de computerfaciliteiten, inloggen, resetten van je wachtwoord, de pc-landschappen en de helpdesk is te vinden op de website: www.studentenwerkplek.leidenuniv.nl.

ULCN (U-Twist, U-mail)

ULCN staat voor 'Universiteit Leiden Community Network'. Iedere student kan via het internet (<http://ulcn.leidenuniv.nl>) toegang krijgen tot de verschillende diensten van ULCN. De gegevens van uw ULCN-account krijgt u thuisgestuurd zodra uw inschrijving aan de universiteit rond is. Als student krijgt u vooral te maken met U-Twist en U-Mail.

U-TWIST

U-Twist is het systeem dat u gebruikt om u aan (of af) te melden voor tentamens, voor het inschrijven voor onderwijs en werkgroepen, voor het raadplegen van uw tentamenuitslagen en het wijzigen van uw adresgegevens.

U-Mail

U-mail is uw universitaire e-mailbox. Hierin ontvangt u berichten van uw opleiding of van de universiteit. Bijvoorbeeld de bevestiging van uw aanmelding via U-Twist voor een tentamen of werkgroep. Let op: als u geen bevestiging van aanmelding hebt ontvangen via U-mail dan is het raadzaam om bij het Onderwijs Informatie Centrum (OIC) langs te gaan. De mogelijkheid bestaat om uw U-mail automatisch te forwarden naar een ander e-mailadres (zie de ULCN homepage). Dit is echter wel op eigen risico. Vergeet niet voldoende ruimte in uw eigen mailbox open te laten.

Het U-account gebruikt u ook om toegang te krijgen tot de digitale leeromgeving Blackboard en om te kunnen inloggen op de pc's in de facultaire pc-landschappen.

ICT&O

ICT & O staat voor Informatie en Communicatie Technologie & Onderwijs. Ga naar www.law.leidenuniv.nl/org/cleveringa/icto/ voor belangrijke verwijzingen, zoals de link naar de Onderwijsnieuws Rechtsgeleerdheid pagina waar het actuele nieuws over onderwijs wordt gepubliceerd.

Digitale leeromgeving Blackboard

Het onderwijs aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid wordt ondersteund door de digitale leeromgeving Blackboard. Dit is een computerprogramma dat met behulp van het internet het reguliere onderwijs aanvult door onder meer de communicatie tussen docent en studenten te structureren. Ieder vak dat met Blackboard ondersteund wordt heeft een eigen site op het internet. Studenten kunnen eenvoudig op iedere plek met een internetaansluiting hun rooster bekijken, nieuwsberichten lezen, vragen aan de docent stellen, sheets ophalen, opdrachten inleveren en antwoorden op veelgestelde vragen lezen. Ook kunnen zij eenvoudig e-mail berichten versturen aan medestudenten en gebruik maken van geselecteerde (juridische) internetsites. Daarnaast is de omgeving een verzamelplaats van belangrijke (vakgebonden) informatie.

Meer weten?

Op de Blackboard homepage <http://weblog.leidenuniv.nl/fdr/onderwijsnieuws/> is alle informatie over Blackboard te vinden. Hier wordt ook het actuele nieuws over het onderwijs gepubliceerd. Let op! Aan- of afmelden voor een Blackboard omgeving staat los van de inschrijving voor een vak via U-Twist. Dit blijft, indien inschrijving vereist is, een aparte handeling.

Problemen met Blackboard?

Als je problemen met Blackboard hebt vul het helpformulier in. Deze is te vinden op: <http://www.law.leidenuniv.nl/org/cleveringa/icto/> of via de Blackboardpagina van de faculteit.

Computerfaciliteiten

Op de faculteit der Rechtsgeleerdheid zijn computers beschikbaar voor studenten. Deze computers staan opgesteld in de computerlandschappen en zijn uitgerust met Windows XP, Office (o.m. Word, PowerPoint, Excel), een USB-poort voor een memory-stick, internet en diverse juridische databanken. Inloggen op de computers doet u met uw U-account

6.5 Juridische bibliotheek

De Juridische bibliotheek is gevestigd in het hart van het Kamerlingh Onnes Gebouw. De Juridische bibliotheek vormt een onderdeel van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Ten opzichte van de overkoepelende Universiteitsbibliotheek (UB) vormt zij - samen met vijf andere facultaire bibliotheken - een decentrale collectie, die in beginsel het gehele terrein van de rechtswetenschap bestrijkt.

telefoon: 071-5277515

e-mail: bibliotheekrechten@law.leidenuniv.nl

Voor meer bijzonderheden over de bibliotheek, openingstijden, de uitleen- en huisregels, handleidingen en instructiemogelijkheden kunt u terecht op de website www.law.leidenuniv.nl/bibliotheek. U vindt er ook meer details over de verschillende deelcollecties en links naar catalogi en elektronische bestanden.

6.6 Expertisecentrum Internationalisering, Communicatie en Studenten (ICS)

Informatiebalie

Studentencentrum Plexus

Kaiserstraat 25, 071 527 80 11, informatiecentrum@ics.leidenuniv.nl

Openingstijden: ma, woe, vr 09.00-17.00 uur
di, do 09.00-21.00 uur

Bij de informatiebalie kunnen studenten o.m. terecht met vragen over:

- Inschrijven, uitschrijven, collegegelden
- Studiefinanciering
- Adreswijzigingen (melding bij de opleiding alleen is niet voldoende)
- Voorlichting over de structuur en instanties binnen de universiteit

Deze en andere informatie is terug te vinden op www.studenten.leidenuniv.nl

PITSstop

Studentencentrum Plexus

Kaiserstraat 25, 071 527 80 25, PITSstop@plexus.leidenuniv.nl

Openingstijden: ma-vr 09.00-17.00 uur

Bij PITSstop kunnen studenten o.m. terecht voor:

- Plexus Informatie Trefpunt voor Studenten
- studiegidsen van andere universiteiten in Nederland
- buitenlandse studiegidsen
- reisverslagen
- financieringsmogelijkheden
- informatie over bedrijven en instellingen en
- hulp bij sollicitatieprocedures
- informatie over studievaardigheden
- teksten van universitaire regelingen
- studiekeuze/loopbaankeuzetest (kosten € 3,50)

Op de website van PITSstop is alle informatie terug te vinden en zijn er vele interessante links naar relevante onderwerpen: www.pitsstop.leidenuniv.nl

Studentendecanen

Studentencentrum Plexus

Kaiserstraat 25

071 527 80 26 en 071 527 80 11, decanen@ics.leidenuniv.nl

Open spreekuur: ma-vr. 15.30-16.30 uur (ook voor het maken van een afspraak)

De studentendecanen adviseren studenten op allerlei gebieden;

- bij financiële problemen

- problemen met de studievoortgang door persoonlijke of andere omstandigheden - onduidelijkheden rond de rechtspositie.

De studentendecanen bieden ook ondersteuning aan buitenlandse studenten, vluchtelingstudenten, allochtone studenten, topsportstudenten en studenten met een functiestoornis/functiebeperking.

Financiële ondersteuning

Studenten die door overmacht studievertraging oplopen in de periode dat ze gebruik maken van gemengde studiefinanciering (bij prestatiebeurs meestal de nominale duur van de opleiding), kunnen onder voorwaarden een beroep doen op de 'Regeling financiële ondersteuning studenten 2000'. Men dient zich binnen 30 dagen nadat de vertraging door omstandigheden zich heeft gemanifesteerd, te melden bij de studieadviseur van de eigen opleiding.

Studenten die geen recht hebben op studiefinanciering en de opleiding niet zelf kunnen bekostigen, of studenten die voor een studieverblijf naar het buitenland vertrekken en behoefte hebben aan extra financiering, kunnen zich in PITSstop oriënteren op financieringsmogelijkheden en voor advies een beroep doen op een studentendecaan.

Bestuurdersbeurzen

De Universiteit Leiden kent een rijk verenigingsleven; studentenverenigingen, studieverenigingen, sportverenigingen. Deze verenigingen worden bestuurd door studenten. Besturen kost tijd en levert vaak studievertraging op. Om de studievertraging te compenseren en het besturen aan te moedigen, is het onder voorwaarden mogelijk een financiële ondersteuning vanuit de universiteit te ontvangen vanuit de 'Regeling financiële ondersteuning studenten 2000'. Informatie is in eerste instantie het best te verkrijgen via het vorige bestuur. Daarnaast is voor studieverenigingen en bestuursleden van opleidingscommissies de assessor van de faculteit degene die op de hoogte is van de verdeling binnen de faculteit. Voor vragen over de afhandeling van de individuele aanvragen: Dhr. H.J. Nijessen (ma, woe, vrij, tel 071-527 33 39). Bij problemen en vragen over de regeling en de verdelingen: Mw.drs. R.T. Biagioni (tel. 527 16 43).

Handicap/functiestoornis/functiebeperking

Onder handicap wordt verstaan een lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis/functiebeperking (inclusief dyslexie, RSI en chronische lichamelijke of psychische ziekte), die een vertragend effect op de studievoortgang kan hebben.

Voor studenten met een handicap zijn er extra faciliteiten. Het beleid van de Universiteit Leiden is erop gericht hindernissen zoveel mogelijk uit de weg te ruimen, zodat de student optimaal kan studeren. Als er sprake is van een handicap/functiestoornis kan de student zich het beste direct bij aanvang van de opleiding bij de studentendecaan (dhr. M.F.M. Melchers) melden.

Voor meer informatie zie www.studenten.leidenuniv.nl onder "studeren met functiebeperking/handicap"

Topsport

Studenten die topsport bedrijven en behoren tot de NOC*NSF classificatie A of B kunnen een beroep doen op het topsportfonds. Voor studenten met de A, B en S1 status kunnen rekenen op een welwillende houding als het gaat om extra studiefaciliteiten.

Zie www.studenten.leidenuniv.nl onder "Topsport"

Belangrijke berichtgeving

Het is belangrijk dat de studenten de wijzigingen in de wet- en regelgeving volgen. In de universiteitskrant Mare worden deze onder de kop 'Student en Zaken' regelmatig gepubliceerd. Controleer ook regelmatig nieuws op Blackboard en uw universitair e-mail account (ULCN), de universiteit geeft via dit medium belangrijke informatie door.

Studentenpsychologen

Oude U.B., Rapenburg 70, 071 527 80 26, psychologen@ics.leidenuniv.nl

www.studenten.leidenuniv.nl

BUL – Studiekeuze & Loopbaan Service

Studentencentrum Plexus, Kaiserstraat 25, 071 527 80 11, bul@ics.leidenuniv.nl

Op www.bul.leidenuniv.nl is meer informatie over de activiteiten van BUL te vinden.

Studielijn

Oude UB, Rapenburg 70, 071 527 11 11, studielijn@ics.leidenuniv.nl, www.studereninleiden.nl

Voorlichting geven op vroegere school

Regelmatig worden studenten door hun oude middelbare school benaderd om voorlichting te geven over studeren aan de Universiteit Leiden. Bij de Studielijn is een informatiepakket met materiaal over de universiteit verkrijgbaar.

Ombudsfunctionaris

Studentencentrum Plexus, Kaiserstraat 25, 071 527 36 57, ombudsfunctionaris@leidenuniv.nl

Openingstijden secretariaat (tel.) : ma-vr 10.00-12.30 uur

Meer informatie is te vinden op de website: www.studenten.leidenuniv.nl, onder "Ombudsfunctionaris".

Informatie Beheer Groep (IBG)

Regiokantoor IBG, Koninginnegracht 12b/13, 2514 AA Den Haag, tel. 050 599 77 55, vragen@ib-groep.nl
www.ib-groep.nl, Openingstijden: ma-vr 9.00-17.00 uur

(Seksuele) Intimidatie

Gemeenschappelijke Bedrijfsgezondheidsdienst (GBGD)

Poortgebouw Zuid (3^e verdieping), Rijsburgerweg 10, 2333 AA Leiden, 071 527 80 15

Openingstijden: ma-vr 9.00-17.00 uur

Vertrouwenspersonen:

Mw. A.J. van de Lustgraaf-Dijkman

Mw. A.M. Mertens-Keunen

Meer informatie is te vinden op de website: www.studenten.leidenuniv.nl, "Seksuele intimidatie".

---

7. Overige informatiebronnen

De faculteit der Rechtsgeleerdheid biedt allerlei voorzieningen om informatie te vragen, om mee te praten over onderwijszaken en om eventuele klachten en suggesties door te geven. Maar als student weet u niet altijd bij welk 'loket' u moet zijn met een bepaald probleem.

Het antwoord op veel vragen kunt u vinden met behulp van de volgende informatiebronnen:

Facultaire agenda 2006-2007

De facultaire agenda bevat (naast het kalendarium van september 2006 t/m september 2007) informatie over zaken die voor u als student van belang zijn. De onderwerpen vormen een samenvatting van de belangrijkste informatie uit deze studiegids. Dit alles vanuit de gedachte dat u een agenda regelmatig gebruikt en zo de voornaamste informatie altijd bij de hand hebt. De facultaire agenda is gratis af te halen voor studenten en medewerkers van de faculteit bij de afdeling Onderwijsmaterialen (zolang de voorraad strekt)

Studiegids (deze gids):

Bevat o.m. onderwijsinhoudelijke informatie, afgestemd op de bachelor/masterstructuur en (verwijzingen naar) formele regelingen m.b.t. de rechten en plichten van studenten.

Onderwijs- en Examenregelingen (OER's)

Officiële beschrijvingen van studieprogramma's, eindtermen, regels rond tentamens e.d. Op te vragen via de facultaire website www.law.leidenuniv.nl/studenten > Regelingen.

Internet

Facultaire website: www.law.leidenuniv.nl/studenten

Elektronische studiegids: www.studiegids.leidenuniv.nl/rechten

Blackboard: <http://weblog.leidenuniv.nl/fdr/onderwijsnieuws/>

ULCN (o.m. U-Twist en U-mail): <http://ulcn.leidenuniv.nl>

Universitaire website: www.leidenuniv.nl

Universitaire keuzevakkengids: www.studiegids.leidenuniv.nl

Aanspreekpunten

- Voor onderwijsinhoudelijke en organisatorische zaken: Onderwijs Informatie Centrum en studieadviseurs: telefoon 071-5278787; onderwijsinformatiecentrum@law.leidenuniv.nl

- Voor vragen, klachten en suggesties op het gebied van dienstverlening aan en belangenbehartiging van studenten: Assessor (studentlid faculteitsbestuur): telefoon 071-5277621, e-mail: assessor@law.leidenuniv.nl of studentenklachten@law.leidenuniv.nl